

MA
38.104

GYÖRI LÁSZLÓ

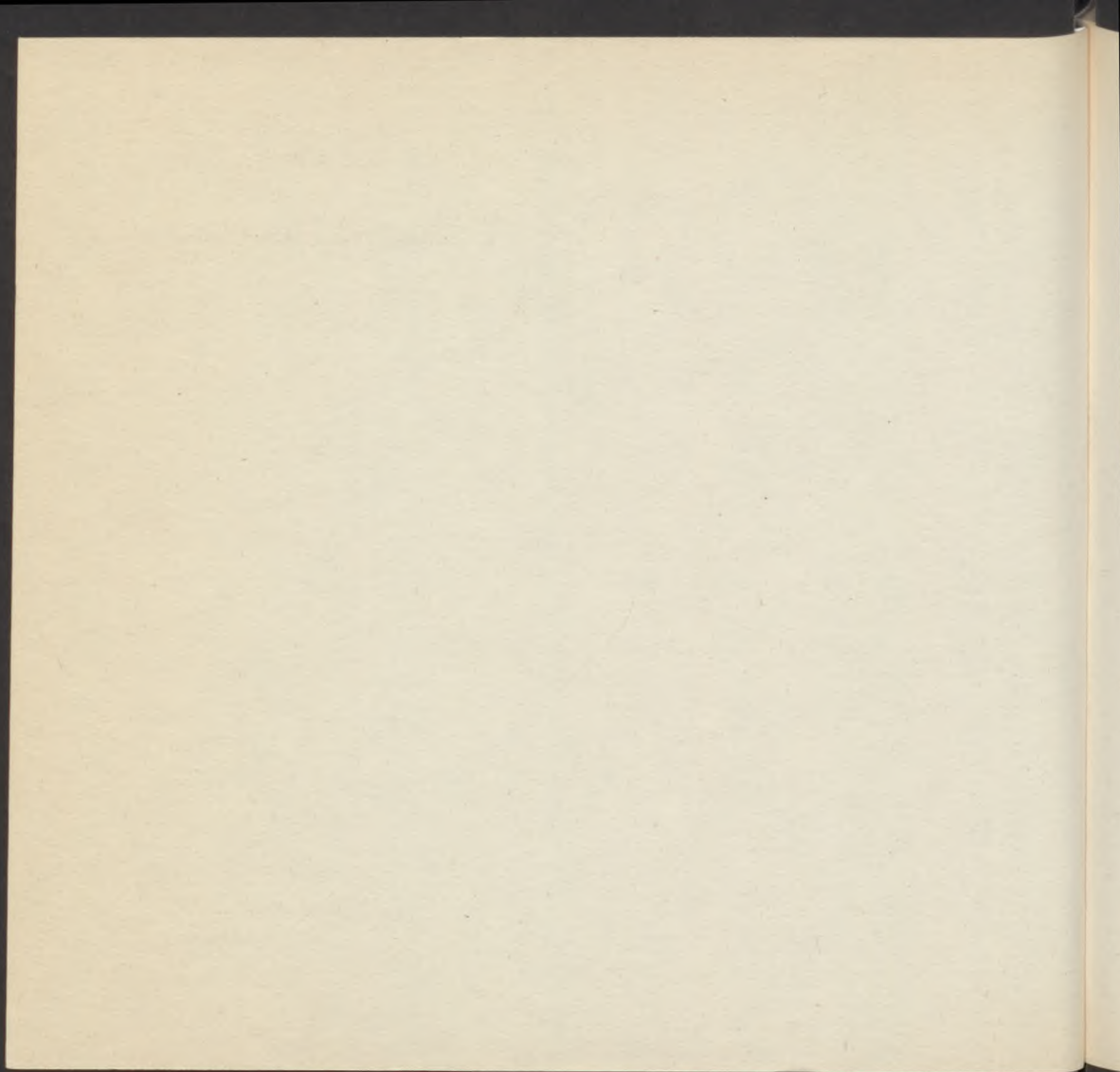
*A tisztaság
akarása*

GYŐRI LÁSZLÓ

A tisztaság akarása

GYŐRI LÁSZLÓ

*A tisztaság
akarása*

Napkút Kiadó
Budapest, 2012

A kötet megjelenését
a Nemzeti Kulturális Alap támogatta

Nemzeti
Kulturális
Alap

MA 38.104

2013.

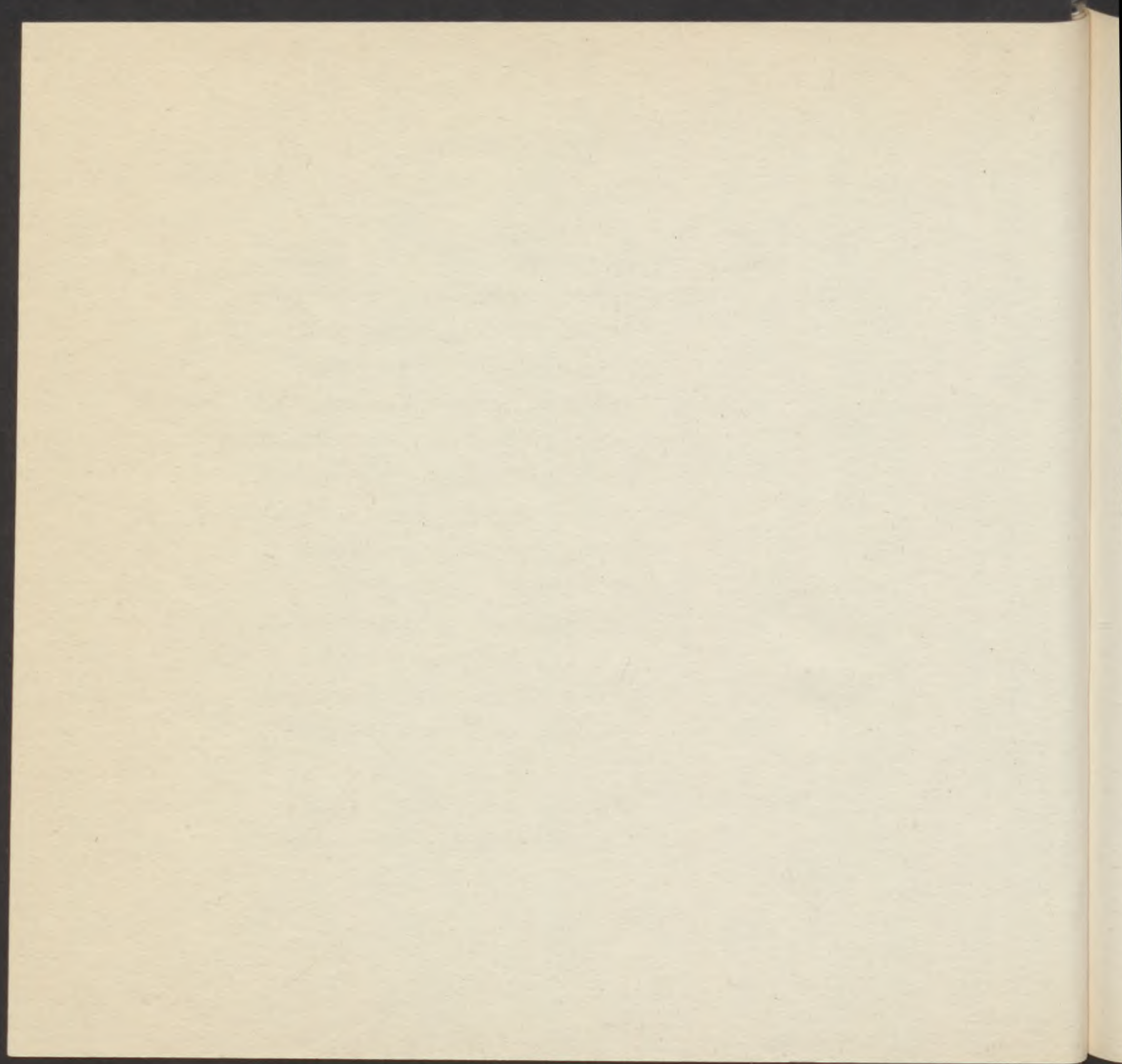
© Győri László, 2012

© Napkút Kiadó, 2012

A SZÁNDÉK

Ahány napot minden év idelök,
éppen annyit, háromszázhatvanöt
verset szerettem volna írni úgy,
hogy végezetül egy kis életút,
vallomás, napló, hangulatjelentés,
mindez együtt mint szertelen kerengés,
szédület, hinta, forgás, pillanat,
minden, ami megmaradt, elmaradt,
kapjon fényt és árnyékot általuk.
Az esetleges villant így vakut.
Minden fényképem arra kötelez,
e rossz tükör, hogy máshol ne keress,
csak a vaktában, szándéktalanul
jövőben, amely most is alakul.

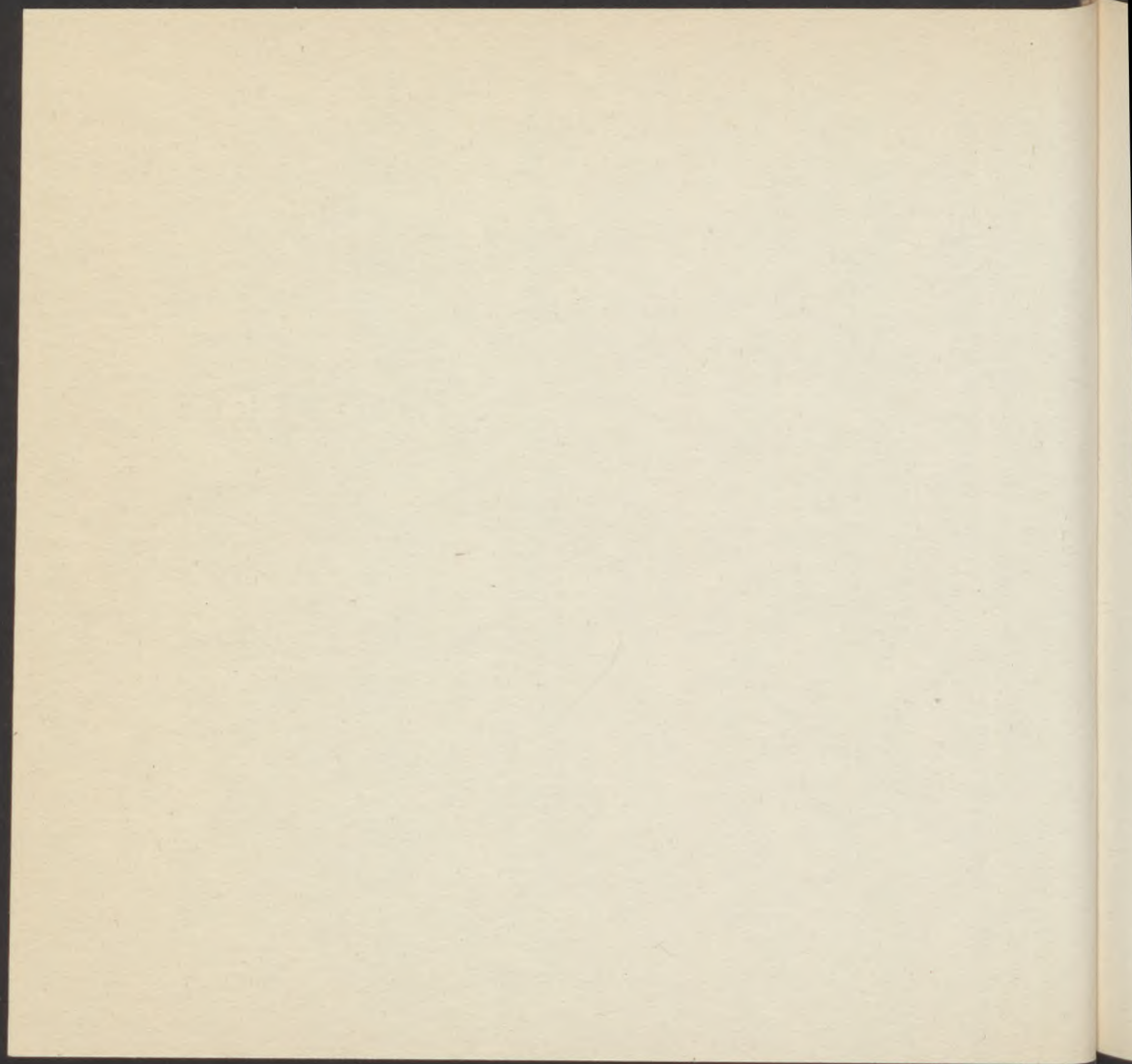
A véletlenben, ott keressetek!
Csak töredék van életút helyett.

DIÓVERÉS

DIÓVERÉS

Ömlött a dió a tavalyi őszön,
hogy alig győztem nyújtózva leverni.
Jövő ilyenkor már aligha győzöm,
aligha bírom, ha lesz ugyanennyi.

Mindenem fáj, csak pirulnék a gőzön.
Úgy szeretnék a gőzben elmerengni.
Ki sejtene, hogy merre nem vetődöm?
Miféle héjnak fogok magva lenni?

Kevés dió lesz, én meg temetődöm?
Már nem verem le, habár csak szemernyi,
s nem roppantom a héjából kikelni.

Úrna magvára hogy hullna örömkönny?
Süket burkában hallgassam örökkön:
a dió szíve hogy kezd újra verni?

FÉLHOMÁLY

Lehúzva félig a faredőny,
a szoba lassú félhomály.
Egy képzet üt át a levegőn,
a tokban órainga jár.

Eredni kezd a félhomály,
esőcsepp hull át a levegőn.
Rozsdás lamellán csordogál
pillámra lassan a faredőny.

A szoba lassú félhomály,
morajlik, dörren a faredőny.
A tokban órainga jár,
egy szög hullik át a levegőn.

ÁRTÉZI KÚT

Gázt köpött az ártézi kút,
ha gyújtottam, mindjárt kigyúlt.

Mintha köpné a tüdejét,
mintha érne végidejét,

fulladozott hörögve úgy
a vízcsep, az ártézi kút.

Nagyot hördült, az volt a jel,
hogy a gáz már itt van közel.

Odatartottam a gyufát,
kibuggyant a torkon a láng.

Egy pillanat volt az egész
égbe csapó gázkitörés.

Égbe ugyan sohase ért,
de azért csak lángolt az ég.

Közben a víz, a földi láng
akadozva mindegyre járt,

rá se néztem sohase, hisz
a vödörben gyűlik a víz

akár nézem, akár vakon,
öntudatlanul hallgatom.

Nem zubog el haszontalan,
a varázsnak jó alja van,

lobban a láng, a víz folyik,
ez is kicsit, az is kicsit,

bűvölet is, de működés
is a víz-, a gázkitörés.

Ami láng volt, feketeség,
fekete lyuk, árva sötét.

Elhagyatott. Elhagyatott.
Csöndes a kút, a víz halott.

Lobbantani, földézni
csöndes a kút, az ártézi.

AZ UTCAÁROK POCSOLYÁJA

Nem volt a vágyban semmi eszme:
jégre csalom a kisfiút,
a kicsit, aki olyan böszme,
hogy azt hiszi, csúszkálhatunk.

A vágy lassan eszmét öltött,
egy lett az eszme és a vágy.
Kívülről bújt belém az ördög,
csapott le rám a túskeág.

Leszálltam a jég látszatára,
minthogyha igazi világ,
őszinte, erős világ várna,
siklatna árkon-bokron át.

Színleltem, csaltam, hitegettem,
meg lehet bízni benne, és
bízhat bennem, az öregebben,
én se vagyok ám túl merész.

Libegve, nagy fénnel suhantam,
ő meg csak zuhant feketén.
Elnyelte jajdulva a katlan.
És erre jót nevettem én.

Szemfényvesztés az egész árok,
vízen a víz még el se tűnt.
Gonosz vagyok, velőmig álnok:
először kísértem a bűnt.

Térdig süppedt a pocsolyába,
evickélt az a kisgyerek.
Elszaladtam, de meggyalázva
rázott a lelkiismeret.

TIZENHAT CSAPÁS

Döng a famozsár.
Még tizenhat csapás a mákra,
mert akit szeretek,
a Sztálingrádi utca tizenhatban lakik.
Akkorákat döndül,
hogy odáig hallatszik.
Az ablak megdobban,
de ő meg se rezzen.

Húsvét van,
a fénnel megrakott udvaron
egy vaspánttal gyűrűzött
famozsárban
töröm anyámnak a mákot.
A Sztálingrádi utcán
szétfut a dörrenés.

Még tizenhat csapás,
még egyszer tizenhat.
Babonás számom
a tizenhat azóta.

Ha erőm végén járok,
tizenhatal toldok meg akármit:
lépést, lélegzetvételt, szívütést.
A végén tizenhatal
többet üt az óra.

Szétmállaszt a pöröly,
de a mozsárban még egyszer
tizenhatot döndül.

A FRUSKA

Ilyen kislányba voltam szerelmes valamikor,
egy ilyen bakfisba.
Milyen komolykásan, öntudatlanul gyalogol
a kis gimnazista.

Milyen szép az arca! Tartó nélküli mellei
meg se rezzenek még,
de serken, igyekszik már a szem elé sejleni
a kész nőiesség.

Ilyen Icába, ilyen Ilonába voltam én
szerelmes akkortájt, –
az ablak alá vésve talán most is ott a név,
ha be nem vakolták.

A vele egyidős fiú olyan szépnek látta
azt a régi fruskát,
mint az az öreg, aki ma reggel, hiába,
látni most se lustább.

A villamosmegállóban most is elevenen nézi,
miből lesz a szépség,
a nőkön a kirakatot, a nyári, a nyár végi
keblek delelését.

A JÓTÉT MOZDULAT

Ha valami elromlik a háznál,
mert annyi bűne van,
mielőtt a mesterekért járnál,
te magad láss neki.

Mi úgy szoktuk boldogabb koromban
nézni a bűnöket,
jobbról-balról, eminnen-amonnan,
hátha saját kezünk

föltámasztja holtából a zárat,
a kimúlt anyagot,
s újra nyílik fényesen a távlat
éledő ajtaja.

Mi kell hozzá? Csak egyetlen szerszám,
egy jótét mozdulat,
s a bűn, a hiba máris szinte megszán,
önként is megjavul.

Csak élnék ma boldogabb koromban
szépen, türelmesen,
érezni, a dolgok vétke hol van,
a gonosz merre jár,

hol bujdosik magunkban a rozsda,
mi az a gyöngé rész,
amely olyan hajlamos a rosszra,
hogy az egészre ront?

Sok idő ráment, hogy kibogozzuk,
de nemhiába ment.

Izzadozva álltunk rajta bosszút
azzal, hogy újra jó.

Ha fölgyógyul valami a háznál
saját kezünk nyomán
a bajból, bűnből, az miránk is átszáll,
és újra működünk.

TETTENÉRÉS

A hűtő ajtaja kitárul,
a szekrényből kibuggyan a fény:
mint akit haslövés nyitott ki,
kezében tartja kiomlott beleit,
és csodálkozó szemmel tömné vissza őket.

Megremeg a víz a műanyag palackban,
a víz fénye rendül a szememben.
Mintha rám nézett volna valaki,
úgy nézek oda a hirtelen fényre.
Iszkolnék, akár a plázában a tolvaj,
mert a kamera lefényképezi.
Úgy surranok a spájzba éjszakánként,
mint a fogoly, aki csontra aszva koplal.
Ki nézett rám, ki fedd meg most engem,
hogymászkálok folyton önmagamból?

CSAVARMENET

Kiapad a folyó
lesiet a levél
a tiszta terebély
mindjobban látható
egy mókus fölfele
fut a fa derekán
nem lehet látni se
olyan hirtelen árny
csavarmenetben ér
a fára azután
egy percre megpihen
úgy fut a koronán
mind följebb hirtelen
talán odút keres
magának télire
de a fa nem reves

nincs rése rejteke
a sok fa lombtalan
az ágak láthatók
hát mindhiába van
új fára futni mód

BÚNBÁNAT

Kiapad a folyó
vonszolja a habot
a víz a csobogó
erőtlen kanyarog

Köveit a meder
egyszerre fölveti
ezernyi roncs hever
bűnének jelei
a házainkat is
ezrével nyelte el

Bevallja bűneit
letérdel most a víz
mert irgalmat remél
a folyó vezekel
a túlsó partra visz
a hajdan túl kevély

A vízen lépkedünk
a habok tetején
de el nem süllyedünk
a jóság tenyerén

LASSÍTOTT FILM

Természetes mozdulattal
löki levelét a világra a fa,
ha ugyan bárki volt alatta,
s látta is valaha.

Persze egy lassított filmen
lehet csak látni, a falevél
kilöködik, a levegőbe libben,
aztán egyszerre csak él.

A rügy, a bimbó nyújtózik
egyet, minden erőltetés
nélkül, könnyedén birkózik
meg a virággá születés
kínjaival, a filmen legalábbis
úgy látszik, hogy nincs benne semmi kín,
csak Péter, József, Kovács Erzsi, Ábris
jön a világra sírva (és Aleksz és Evelin).

A létrejövetel filmlassú növényként
olyan boldog, légies érkezés,
hogy eleve benne a reménység:
lesz munka, a bér is ép egész.
Nem késik vele a nyár, időben átutalja
az esőt, a meleget, amiért
folyton robotol minden ere, sejtje, ajka
nem susog hasztalan,
megkapja érte elsején a bért.

A virág elvirágzik, a levél leválik,
ősz lesz, elfogy a munka, jön a tél,
az is könnyű: elválni, lehullani szárig,
a nem-élet látszata szintén valódi tér.
A lassított film az egyre gyorsul,
az avart műanyag zsákokba tömködik,
a kertészet összegyűjti, hó hull.
Kínna születünk, és akarunk. De mit?

A KORAI JUHAR

A korai juhar ereszti már
a járdára, lábaink alá,
áttetsző, hártyás szárnyait.
Nemcsak ereszti, le is ülteti,
letapasztja őket.
Reggel még nem voltak sehol,
most pedig egy-egy rajzolat
mind-mind a hűvös fák alatt.
Bár a szél elröpíti mindet,
fénymásolataik
az aszfalton, a járdán
mind-mind megmaradnak.
Idei, legelső szárnyai az évnek.
Nem hajléktalanok,
nem kísértik a közeli temetőt,

kihajlanak a legkisebb részből is,
a buszmegállónál életre kelnek,
elérlik a legelső járatot.

Mi a munkába éppen csak indulunk,
ők már dolgoznak, minimálbérért,
akár az utcaseprők.

HANG

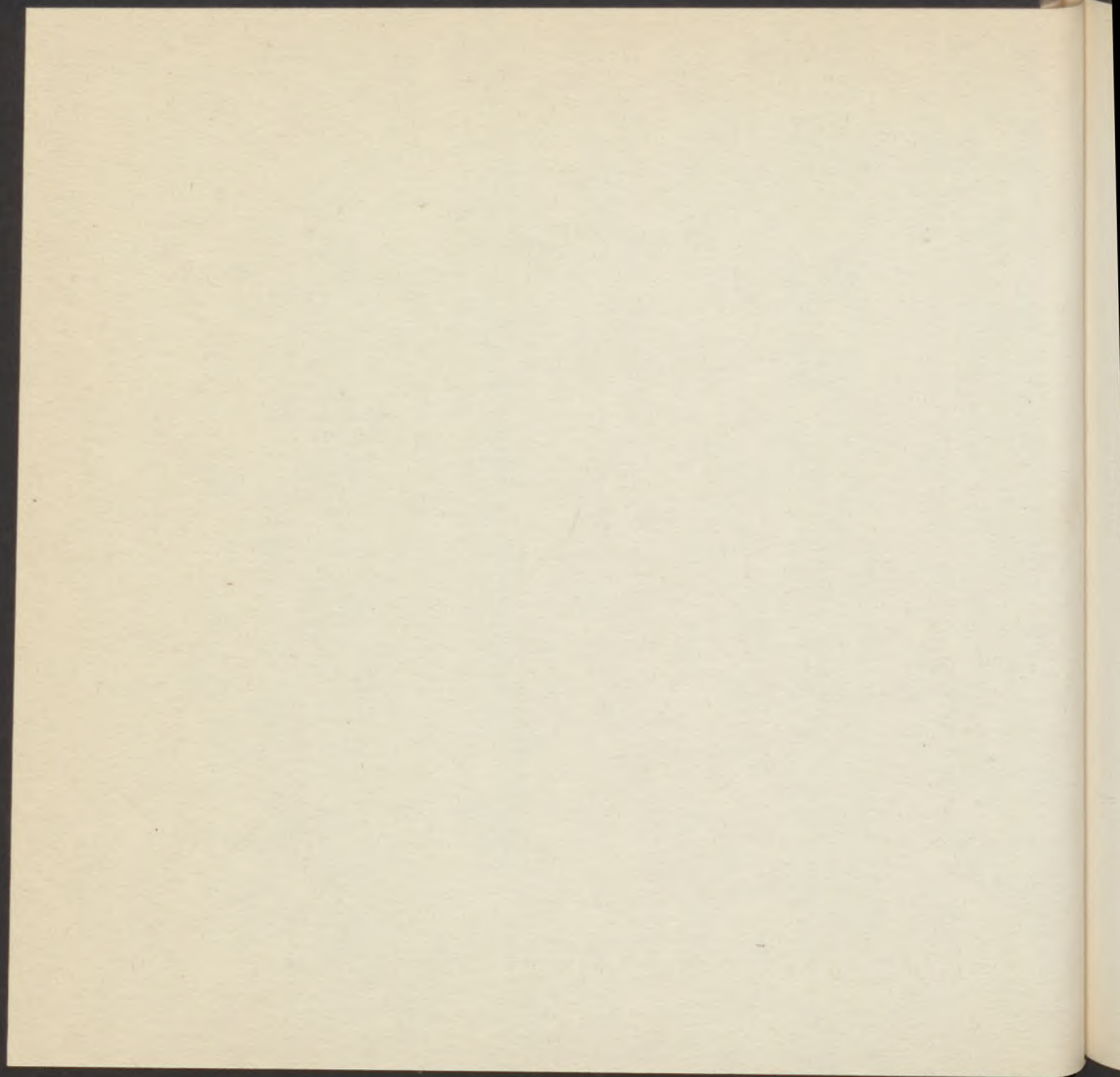
Éjszaka van. Bagoly visít.
Amerre fut a kis fahíd.
A falusi éjszakában
bagoly huhog egymagában.
Hasogatja huhogását
a falusi éjszakán át.

Nappal nem látni a baglyot,
de éjszaka egyre hallod.
Nappal mindig láthatatlan,
de éjszaka ott a hangban.
Bárcsak cinke hangja volna,
madáretetőn kopogna,
amelyet a napfény fűrészt
az orgona ágai közt.

Köd. Éjszaka. A köd bennem.
Ezt a hangot kell figyelnem.
Sűrű ködben huhog bennem.
Köd van. Én is ködbe veszttem.
Le, magamra ereszkedtem.
Ki se látok már magamból,
úgy kell vakon tapogatnom.

Falusi köd. Elhagyatott.
Éjszaka van. Magam vagyok.
Magam háza, bokra mögül
jön, jön a hang körös-körül.
Meg nem fejthetem kútfejét,
nem láthatom eredőjét,
két szemének két gyűrűjét,
éjszakája sűrűségét,
nem láthatom, hol van bennem
az az egy, az ismeretlen.

A FELE ÚT

INTELEM

Élnétek csak a kályha belsejében:
megtudnátok, hogy mi az a korom.

TETVÉSZKEDŐK

„Visszaűztük a tetvet, a leprát.”

És újra eltetvesedik
nem a világ, az emberiség,
egyelőre csak gyermekeink
lepik a tetvek (vesszük a pletykát,
noha nevetve mint kabarét).

De ha egyszer csak hirtelen elvág
göcögést, rötyögést a tetű,
egy hajszálon megleljük a serkét,
ha a sejtelmet kiegyenesíti
(nyugtával dicsérve jobb a derű)
a visszaűzetlen, nagy Jelenés?

A NÉPSZÍNHÁZ UTCA

Ebben a kicsi utcában valaha
a szegényebb zsidók laktak rendszerint,
most, hogy kilóg az emberek valaga,
cigányok (romák!), csövesek élnek itt.

A Teleki téren egy csöves hever
a fűben meztelen lábbal, mocskosan.
Ne adj cipőt neki, úgyse veszi fel.
A jótékonyság csak eszelős roham.

Hogyha elindulsz a huszonnyolcason,
robban a bűz, akár a dinamit.
Isznak, hánynak undortól undorig.

Román cigányok mindkét oldalon.
Koldulni álul bottal jár mindegyik.
Sánta szemekkel utazol vakon.

VÁRUNK A VILLAMOSRA

– Éhes vagyok, segítsenek!

– Éhes vagyok, segítsenek!

Akár a zsolozsma.

– Éhes vagyok, segítsenek!

Jár-kel és visszahozza.

– Éhes vagyok, segítsenek!

– Éhes vagyok, segítsenek!

Halkan, fulladozva.

– Éhes vagyok, segítsenek!

Várunk a villamosra.

A hang egyre meztelenebb.

– Éhes vagyok, segítsenek!

Bosszant, egyre késik.

A sín komor, a sín merev,

a rozsdá húsen érik.

Éhesek vagyunk, koplalunk.
Várunk jóra, rosszra.
Az az egyetlen mondatunk,
hogy éhezünk. De hallgatunk.
Várunk a villamosra.

MAGAMUTOGATÓ

Nézd a koldust, majdnem eltapossák,
de kirakja lábát, mint az undort.
Ahogy a pap fölnyújtja az ostyát,
fölmutatja kupával az úrbort.

Tárlatot nyit szörnyű nyomorából,
s a szánó hívő csörrenő vigaszt ad.
Adakozók, így van ugyebár jól:
Isten adja isteni malasztnak.

Ismerem e magamutogatót,
e szánandó önmagasíratót,
aki minden keservét fölfedi.

Irgalmazzatok, szánakozzatok,
sajnálatot vagy vigaszt hozzatok!
De nektek is, nem csupán őneki.

A SZELEKTÍV PÉLDÁZATA

Mint aki az örök élet híve,
szortírozva gyűjtök, szelektíve.
A jótól elválík a rossz.

Ez a haza jelleme, a szíve:
válogat bár ki-ki szelektíve,
kívül a szemét dagadoz.

A roncsokat éjszaka rakják
ki éjszaka, s kövér műanyag zsák
puffad az utcasarkokon.

Tele sittel, téglatörmelékkel.
Új zsákot hoz, újat minden éjjel.
A lomra így omlik a lom.

A rossz bűtört éjszaka lopják ki.
Milyen bátrak egy-egy éjszakányi
órára a hazát mocskolók.

Tanultam egy boldogabb nemzettől,
hogy lelki rend kell, lélek, nem rendőr,
ahhoz, hogy műveljük a jót.

Gyűjtik belém, s nem épp szelektíve
a jót, rosszat egymással vegyítve.
S várom a nagy-nagy autót.

A RÉGI HÁZ

A sarkon áll mintegy száz esztendeje,
öreg ház tehát, viszont jól bírja még,
viszonylag jól, csak néha-néha kell
rajta ezt-azt kijavítani.

Ráférne ugyan egy általános, nagy tatarozás,
a villanyvezetékek azóta nincsenek kicserélve,
amióta felhúzták a múlt század elején,
a bergmanncsövek ilyen idős korban
már porladni szoktak, minden bizonynal
foszladoznak is az öreg falak mélyén,
kész csoda, hogy nem okoznak zárlatot egyszer-egyszer,
de majd megtudjuk egy késő téli nap,
ne adja Isten, éppen karácsony estéjén,
hogy elérték életük végső pillanatát,
az egész házat hirtelen sötétség rázza meg,
nem ég sehol egyetlen villanykörte sem,
ki-be futkosunk, összegyűlünk a folyosón,
tanakodunk, általános lesz a zűrzavar,

nem tudjuk, a villamos műveknél,
vagy csak a mi házunkban lett most áramszünet,
mi oka van, hogy éppen karácsonykor gyertyát kell gyújtanunk,
többet a kelleténél, s nem ünnepi célra,
a meghitt gyertyafény már nem meghitt gyertyafény,
szükséges rossz, minden helyiségben gyertyát kell gyújtanunk,
nincs meleg víz, a hűtőszekrényben romlani kezd az étel,
a villamos művek csak holnapra ígér valamit,
másnap aztán sokáig keresgéli az általános csőd okát,
a főszekrény minden porcikája rendben,
a vezetékek azonban láthatatlanok,
öreg a bergmanncső, a csőben a drót, öreg az egész ház,
ezen már csak egy nagy pályázat segít,
az önrész csekély, a közös költségből nem lehet összeszedni,
hozzá kell járulnunk bizony nem kevéssel,
minden egyéb a következő évekre marad.

A lábazat romlik, az itteni kő,
amelyről a kerület nevét kapta egykor,
gyöngye mész-kő, egy-egy kocka már kiporlott idővel,
lyukak tátonganak az utcán a falakon,
a tető gerendái szintén aggodalomra adnak okot,

sok baj van, túlzás ezernek mondani,
de akad mindig egy-egy rejtett hiba,
a ház azonban egészében véve
áll és lakható.

Polgárok lakták, a sarki fűszeres,
de hogy ki még, nincs a házban már olyan idős ember,
aki el tudná mesélni a ház történetét,
csak annyit tudni, hogy polgárok voltak mindannyian,
mert minden lakásban van egy cselédszoba,
amelyet ki erre, ki arra használ most,
van egy melléklépcső, egy zománc tábla jelzi,
azon kellett a cselédnek járnia.

Ma nem tud senki alkalmazottat tartani,
a lakók összetétele vegyes, van egészen szegény,
s van gazdag is, aki azonban csak átmenetileg él benne,
amíg fel nem épül egy jobb helyen a családi ház.
Ötvös, asztalos, mérnök, sofőr,
aki a kínaiaknak dolgozik feketén,
könyvtáros, munka nélkül csellengő fiúk,
csuklyában járnak, hogy arcuk elfödözzék,
sok nyugdíjas, öregek, fiatalok, síró csecsemők,

magyarok, ukránok, akik bérlik a lakást,
fél magyar, fél albán, lengyel nő.
Van, aki köszön, van, aki nem ismeri az illetet.

Csönd van, nyugodtan dolgozom.
Úgy dolgozhatom békén, tiszta csöndben,
hogy tudom, holnap is nyugalmas lesz az este.
A ház sarkán van a város földrajzi közepe.
Nem látszik rajta, ez a külváros
szegény, szennyes, romlott, menthetetlen.

Innen nem lehet lakást cserélni,
aki meghallja, hol van,
észvesztve áll el bármi tárgyalástól.
Szoktam el-eljárni, késő este
koszlott panelek közt botorkálok haza.
Kopár, kietlen, rossz környék.

Panelprolik lakják. Így a sértés.
Itt élek a panelek tövében,
sivár betonházak közt visz haza az utam.
Még nem félek, még egyelőre nem.
De főbe kólint, hogy sötét sikátorban,

a klasszikus fogalmak gyűrt hulladékán
iszkolok haza
csuklyás ábrák, figurák között.
Nem tudom, hogy a főlépcső
vagy a melléklépcső juttat-e fölfelé.
A jövő roskatag, mállik, mint a mészkö,
ha késő este botorkálok haza.

Hazafelé? Ez hát a haza?
Hazámban így vagyok magyar?
Miért kell tudnom minden pillanatban,
hogy az vagyok. Anélkül is tudom.
Elmémbe vernék, lassan kékre-zöldre vernek.
Hazát kívánok ebben a régi házban,
ahol nem fosztja ki eszemet, lelkemet,
amit magamban érzek, gondolok,
ahol a szabadságnak még most is értelme van.

ÜGYNÖKÖK VONULÁSA

Az örök
hajdani ügynökök,
a három per hármások,
a ki tudja hányasok,
akiket magunk
közt nem tudunk
másnak hívni,
csak annak, hogy spicli,
a titkos megbízottak,
a bűnön meghízottak,
a megszaroltak,
akikből önként jött a mondat,
a csalatottak,
a bűnre kaphatók,
a szívbe lopakodók,
az eltévelyedők,
az álbarát figyelők,
a buzgó fülelők,

a művet, a vért, velőt
kótyavetyére vetők,
a beismerők,
a vétküket tagadók

vonulnak új hídavatáson.

A bűnre kapatók,
a bűnre zsarolók,
a csalók,
a megcsalók,
a megfigyeltetők,
a lefűletetők,
éjszaka a konyha
csöndjében kuporogva
jelentést íratók,
a család nem tud róla,
titokban rója, rója,
kucorog kint a hokedli
deszkáján összeszedni,
hogy mit mondott négyszemközt
a jó barát két szesz közt.

Kik szerveznek be
a nagy szerkezetbe?
Ők, a tartótisztek,
csigolyái a gerincnek,
civilben járnak elvakolni,
hogy melyik énük a valódi,
álkulccsal surrannak beléd,
múltad így szórják szerteszét,
ők, akik újrakeresztelnek,
új nevet adnak az embernek,
titkos megbízott születik,
ringatják újszülötteik,

ők a tartótisztek,
veszik a parizert, a lisztet,
ha veled szembejönnek,
előre köszönnek,
mind-mind olyan kedves,
derék, csöndes, rendes,
családszerető
ez a nagy hitető,

és mi mit sem sejtünk,
hogy most megy el mellettünk
a titkon zsaroló,
a besúgattató,
aki maga vérzik,
ha véreztet a Végig.

Mert miért lenne vétkes,
aki munkát végez?
Habár az egészhez,
de köze csak a részhez.

Nem súgott be senkit.
Bűnei elfelejtik.

KIRÁLYOK VONULÁSA

Ó, hogy tündökölt valaha!
Volt neve, hírneve: nagy.
Fején királyi korona,
illette mennyei rang.

Félrebillent a korona,
mára már új a király.
Csörög a szörnyű borona,
mindent a földbe sikál.

De régi a nagy palota,
most is ugyanaz a trón.
Óvakodj tőle: kaloda.
Varjú csipked a tarkón.

FELLBACH

Öröm volt, meghitt napirend
    ein Kilogramm Apfelt
vennem. Ugyanúgy idared,
    ugyanaz a Nap kelt,

akárcsak otthon, ugyanaz
    a fénye felettem,
éppen oly módon sugaraz,
    akár Budapesten,

megszólalásig ugyanaz,
    mint két ikertestvér.
Budapest? Fellbach? Rakamaz?
    A Nap nem keresgél,

nem fürkészi, hogy hol vagyok,
a Nap egyetlen Nap,
sehol sem kisebb vagy nagyobb,
úgy kiáltja: – Megvagy!

Játszunk. De jó, hogy megtalál
mindenhol a Földön.
Forog a biciklipedál,
fény villog a küllőn.

Most tudom, annyi év után,
mióta kivertek,
most tudom végre, igazán,
Fellbach mit jelentett.

S ti, akik otthont adtatok
messze idegenben!
Aki más nyelven nem dadog,
szól egy másik nyelven.

Az a vézna kis töredék
is elég volt ahhoz:
érteni egymás életét,
hogy közējük tartozz.

Derűs, jó otthont adtatok.
Ott is otthon voltam.
A szégyen jóra szaggatott.
És azt mondtuk: – Jól van.

Nap süített ránk: a felejtés.
A megfejtheterlen,
de örökké becstelen rész
égett a szemekben.

– *Bűnösök voltunk: németek.*
Bár személy szerint nem.
Elég volt ez a néma tett
magamba tekintnem.

Bűnösök vagyunk, így igaz.
Bűnösök akárhol.
Budapest? Fellbach? Ugyanaz.
Se közel, se távol.

A zöldségeshez indulok
agyváltós biciklin
minden délelőtt. Egy sarok,
még egy, szól a csin-csin,

rácsöngetek valakire,
s ott vagyok a boltban.
Az Édenkert idarede.
Apfel. Ein Kilogramm.

A FELE ÚT

Végül az embert odáig taszítják,
hogy nem érez semmit sem igaznak.
De érezni kéne? Tudni, hogy amit lát,
igaz? Mi szerint igaz? Mi igazgat
bárkit ebben a sötét fonadékban?
Van-e még fény? Csak egy kis gyertyaláng?
Elcsípték már a gyertyákon a lángot,
a kanóc füstölög.
Sötétben állunk, az eszme, az ideál,
bárkié, leégett.
Tétován járunk, mint a megzavart
angyalok.
Kit üzzünk ki lángoló pallosunkkal?
A pallos lángja is el van csippentve már.
Nincs lezárva az Éden kapuja,
de nincs a pokol sorompója sem.
Innen vagy oda nem űznek senkit,
szabad az el-, a felvonulás

barbár egyenruhában, amit rájuk
ez a rossz idő szabott.
A férfi férfival kézen fogva jár,
nőt csókol nő, és ez a büszkeség.
S verni őket: erőpróba másra.
A barbár egyenruhákért hangos öltönyök,
a napsütésben ázó kézfogásokért is
ugyanolyan hangos öltönyök kiáltanak.
A szabadság két vége lassan összeér.
A szabadság feleútján állok
egyszerű zakóban a járdán.

SELYEMZSINÓR

A fényen nem hevertél
csak tettél cselekedtél
kibúvót nem kerestél
csak tettél cselekedtél
reggel már arra keltél
mi lesz ha besiettél
napközben idementél
napközben odamentél
gyakorta útra keltél
dolgozni várt a reptér
ha messzi útra keltél

Mint aki már csak úgy él
családi tűzhelyüknél
akár egy idegen fél
lettél már olyan testvér
messzibb az idegennél
a ködbe tűnt gyerek férj
a ködből integettél

Ha itthon legörnyedtél
minthogyha elernyednél
csak szemre ücsörögtél
sokakra rácsörögtél
de akkor sem csevegtél
díjat meg pénzt szereztél
mint aki föl sem eszmél
minden mást letepertél

Aki vagy nem lehettél
névtelen szolga lettél
nem volt csak egyetlen cél
amit előtte kezdtél
megtört a kezdeteknél

Mert szolgálni szegődtél
egy mágneses erőter
kis reszeléke lettél
hűbb voltál mindeneknél
hűbb voltál mint a testvér
mert az aki hű úgy él
hogy hűbb a hűségese

Magadnak nem szereztél
csak másoknak kerestél
lakásod most se kastély
estélyed most se estély
az este úgy szemerkél
az asztalon üres tál
de tisztának maradtál

A művet befejezted
egy új mű lesz a kezdet
az esti szürkületnél
dereng egy cella szentély
ahol egy könyvbe dőlve
szavakkal bíbelődnél
mert ilyesmit reméltél
az alkonyati fénynél

De más este az estély
rosszabb est mindeneknél
a jog már nem jog többé
átírva mindörökké

Szultánok szokása volt
küldeni selyemzsinórt
küldik a selyemzsinórt
a meghalni fúlni jót

Hisz mit is érdemelnél
ha már így lépre mentél
jutalmaz olyan estély
ahol te mit keresnél
a díjad üres persely
a hűség így veszett el
a hihetetlen felszél
süvít az életednél

EGY KIVÉGZÉS JEGYZŐKÖNYVE

Megszűnt a Nap szíve dobogni.
Beállt az este.

SZEKERESEK

Hét napja vonszoltuk őket,
a föld minden fölhasított poklát
teletömtük egész a búzaszintig.
Az utolsó szekér is megtelt,
úgy lógtak le róla,
mint egy mélységes barlangban
a kövek rúdjai.
És akkor egyikünk felkiáltott.
Fölhajítottuk keresztkötésnek
a többiek fölé.
És akkor ismét kiáltott valaki.
Az utolsó után
egy legutolsót leltünk,
újabb végsőkre kezdtünk rátalálni.
És akkor becsuktuk szemünket.

Úgy vonszoltuk vakon
az utolsó szekeret,
hogy még ma sem tudjuk,
megcselekedtük-e valóban,
amit a túlélőkre mértek.

AZ ÉN ISTENEM

Az én hazám ma kicsit játszik,
kicsit keresztényt, kicsit nácit,
az idő alját fölkarja,
a tömjén országát akarja,

jönnek új nációk feketében,
ahogy valaha, réges-régen,
a költők eközben csevegnek,
csak csivitelnek és fecsegnek,

az a jó, aki jobban játszik,
az, akinek a ríme jácint,
az ötlet ül tort, a pára ötlet,
léha kis firkák özönölnek,

amíg a gondok súlyosodnak,
a sok szó bűzölögve poshad,
soha komolyat, soha szörnyűt,
így fonódunk, és így szövődünk,

így szövődnek, én nem szövödöm
velük eggyé az én időmön,
az én szótteseim terhe súlyos,
el van ázva a mai zsúrhoz,

az én gúnyám az én hazámé,
akár az övé, durva, csálé,
az én hazámé, amely játszik
kicsit keresztényt, kicsit nácit.

A mai zajba én nem állok,
ha nem tetszik, hát félreállok,
a Fiú országát beszélem,
a hit tetője mégse szégyen,

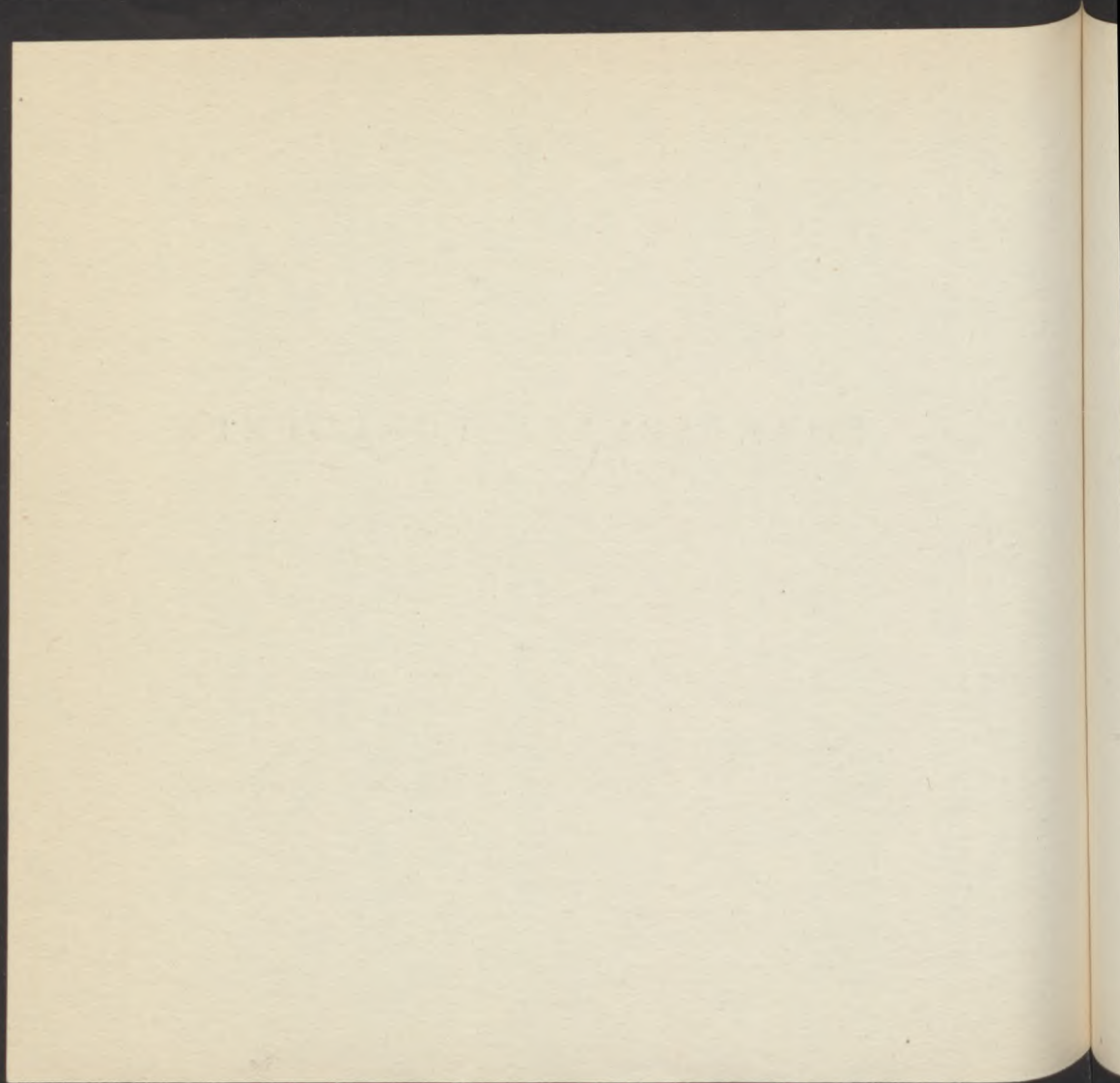
az én Istenem távol innen,
az én Istenem bátor Isten,
az én Istenem nem akarja,
hogy csak övé az akaratja,

az én Istenem trónhoz enged
minden hitet, mert ő a Szent Egy,
de azokat ő meg nem áldja,
akiknek gyűlölet a pártja,

az én Istenem hogyha tüntet,
sokadmagával egyedül megy,
az ő zászlaja minden zászló,
az ő zászlaja mit sem ártó,

nem a színe hív, csak a fénye,
hogy jöjjetek színe elébe.
Amikor zászlaját kitűzi,
az én hazámat összefűzi.

SHAKESPEARE-TÖREDÉKEK

A DELI NAPFÉNY

Király: Adjatok neki nyugtatót!
Túlontúl hánykolódik.
Szemhéja csapdos, ezen a résen át
a deli napfény, mire már belép,
vénen, roskadtan tántorog.
Adjatok neki nyugtatót!
Tagjai túlontúl ránganak,
kárt tesz magában, félttem őt.
Az az éles kard, amelyet kivont,
még majd a vérét fogja kiserkenteni.

Első hóhér: Megbocsáss, felség,
én nyugodtnak látom,
keze úgy markol, olyan rezzenetlenül,
hogy irigyelném, ha nem volnék hóhér.

Király: Bakó, adj neki nyugtatót!
Feje nyugtalan, izgatott,
pihentetni kell,
de attól félek, ez a lord
egyben, egészben képtelen megnyugodni.
Adj tehát nyugalmat szegény,
bolondos fejének! (*Elfordul.*)

Második hóhér: Felség, úgy értsük...?

Király: Ki szólt? Nem tudod, hogy a kard
néma, nem beszél? Mozog a nyelved.
A pallos ne szóljon, nem arra termett,
hogy fecseljen bilabiálisan.
Micsoda visszás állapot!
Hát idáig jutott a nyugtalan világ?
Kard, azt mondtam, adj neki nyugtatót!
Beadtad neki végre?
Nem hallom, hogy nyisszansz,
mint kértem világos beszéddel.

Első hóhér (leüti a lord fejét):
Felség, bárha kard, megszólalhatok?
A nyugtató, úgy látom, hatott.

Király: Szegény lordom, hunyd le a szemed!
Ez a tág szem sérti a szemem.
Még nyitva, csodálkozva néz.
A deli napsugár
újra ifjan, bő léptekkel,
szabadon iramlík a két szemhéj közé.
Milyen kár ezért a két szemért!
Hegeszd le most, hóhér, a lord szemhéjait!
E zaklatott földön semmi más nem javít.

A JOGAR

Udvarnok: Felség, esedezem, a jogar elveszett.

Király: Mi az, hogy elveszett? És a korona?

Udvarnok: A korona megvan.

Az autó üvegszilánkkal tele, de a koronát
felséged nem vitte magával,
úgyhogy a korona kezükre nem jutott.

Király: A rendőrség vonul? És nincs szemtanú?

Udvarnok: Felség, egy asszony ablakot nyitott,
csörömpölést hallott, de sajnos, csak azt mondta, sajnos!

Király: Alattvalóim csak azt öklendik: sajnos?

Udvarnok: Felség, mindent megteszünk.
Egy zug sincs, mely fürkésző szemünket elkerülné.
Tudunk mindenről, mint öröm és a bánat.

Király: Hagyjuk, majd ha a díjra sor kerül,
őket sem felejtjük, hű verscsinálóink hadát.
De a jogarról mit tudsz mondani?

Udvarnok: Felség, a jogar elveszett.

Király: Az elveszés üdv, úgy lehet.
A mindenséget bezárni: elveszés.
Üdvösségemet elveszíteni: semmiség.
Mit nekem jogar! Csak az az egy,
a korona meglegyen.
Az ülésen hanyagul nem kívánta-e
az autótörök készenlétben tartott
örök kalapácsát?

Udvarnok: Felség, esedezem, a korona tudomásom szerint a kincstárban hever.

Király: Hever? Azt mered mondani?
Homlokom ágy, amelyen mint a kuplerájban,
ribancok hevernek ágyékomra várva?

Udvarnok: Felség, megbocsáss, jogarod elveszett.
Jogarod csak, de ágyékod erős.

Király: És a rendőrség? Mit mond a rendőrség?

Udvarnok: Helyszínel és igen udvarias.

Király: Mit mondtam egykor? Hogy rendet csinállok.
Hát hol van a rend, amelyet ígértem?

Udvarnok: Az imént egy csuklyás ifjat láttam vigyorogni.
Jött balról jobb felé, egy szőnyeg volt a vállán.

Király: Mi közöm hozzá? A jogart!

Udvarnok: Az a gyanúm, a csuklyások manapság
tengerbe törlik arcukat, a Nap viszont
Keleten kel föl, megbocsáss!

Király: Társadalombiztosítási kártyám?

Udvarnok: Elveszett. El van rabolva. Megbocsáss!

Király: Mi az, hogy elveszett? Az autó ablakát betörték,
kiszedtek mindent. Fejdeddel felelsz!

Udvarnok: Nyugodt utcában parkolt le, felség,
a környék vegyes, sok üzem, gyógyszergyár,
serfőzde, rakhely, a belváros gyomra,
üzletük bele erre tekereg,
szép ajkuk bent nyílik, odabent mosolyog,
erre jonhuk van mint holmi csúf telep.

Király: Mi közöm hozzá? Borzalom!
Hát idáig jutottunk, rossz cseléd,
hol van a jóra biztos öntudat?

Udvarnok: York napja felkel,
az autóüveg ezernyi szilánkja ugyan mindent beborít,
de minden darabja York fényét tükrözi:
a Shell-kútnál kész a porszívó
behörpenti minden kis repeszt.

Király: York Napja talán Holddá változik,
mely éjjel-nappal úszik fönt az égen.

A HORIZONTÁLIS PRIORITÁSOK ÉRTELMEZÉSE

Pembroke: Felség, a horizontális prioritások értelmezése rád vár.

Király: Horizontális. Értem.
Az értelmezést is értem ugyanúgy.
De mit kezdjek velük?

Pembroke: A legális munkapiacról való tartós kivonulás...

Király: Értem én. Értem a tartós kivonulást.
Hogy lényegesen nagyobb, azt is értem.
De hát én mit tegyek?

Pembroke: Felség, az átlagosnál jóval nagyobb arányban.

Király: Az eddigi érvek igazak.
Tapasztalataink birtokában.
De hát mit tegyünk?

Pembroke: Mivel a hátrányos helyzet
átöröklésének megakadályoztatásában...

Király: Hozzá kell férniük!

Pembroke: A kulturális deficit kompenzálása.

Király: Megadjuk mind! A kincstár ugyan szűkös,
a zsák szája be van húzva szépen,
de a kulturális deficitet kompenzáljuk.
Az eddigi érvek megnyertek bennünket.
De mondd, ha megbocsájtasz,
melyik utcából jössz ki érveiddel?

Pembroke: Számuk és arányuk.
Mindenre igazak. Lejtős az utca,
amelyben élek. S ha Isten úgy akarja,
abban is halok.
A Duna jobb partja honom és hazám.
Budának mondják,
s az ingatlanpiacon
a mérleg karját erősen nyomja le.

Király: A deficitet előbb vagy utóbb,
igen, kompenzáljuk.
De kérsz-e, te selyma, bármit is
az ingatlanadóra nézvést?

Pembroke: Én, felség, selyma nem vagyok,
olyan, aki tudja, mi a selymaság.
Utána kell néznem a google-ban.
A keresőbe írom: selymaság,
talán kiadja, mi a selymaság.

Király: A horizontális prioritásról beszéltünk,
ideje visszatérni rá.

Pembroke: A horizontális vízszinteset jelent.
Vízszintes a tenger,
ha nyugton, jól pihen,
de a prioritás értelmezése nyugtalan.

Király: Értelmezd nyugton, akadálytalanul!

Pembroke: Megalázó és szegregációs.

Király: Ne tovább, értem én.
De a Duna jobb partján mi a horizont?

Pembroke: Ha uram, királyom, onnan letekintesz,
Pestet látod, amely horizontálisan sekély.
És túl azon minden, de minden kirekeszt.

Király: S ha váram eladnám?
A szegregáció mélyen nyugtalanít.
A munkaerőpiac meg az ezernyi baj.
Egy árnyalattal minden súlyosabb.
Ez az árnyék fölöttébb bujtogat.

Pembroke: Felség, költözz panelba,
a távfűtés olyan szép, szelíd.

Király: Jöjj hát, lordom, véremet ontani!

LEAR KIRÁLY BÚCSÚJA

Goneril, Regan, Cordelia,
nemes személyeteket azért hívtam ide,
mert elért a vénség,
a királyi pálca úgy rezeg a kézben,
mintha ércet keresne, ércet, vízeret
folyton-folyvást, de nem jelez jól,
ércet, vízeret észlel szerteszét,
holott a föld nincs tömve mindenütt
aranytelérrel, víz nem fekszik akárhol a mélyben,
a pálca mégis, egyre csak ide-oda jár.
Varázseszközöm, igen, megbolondult,
kezem a vénség rángatja, ideje
letennem a pálcát, királyi jogarom,
a svéd király követe, akármely királyé,
ne hallgassa, szegény, kényszerülten,
hogy Lear, az angol király,
asztali pálcáját, a kést hogy csörgeti
akaratlanul a kínai porcelánon.

Trónomon ültömben fele sejhajom fölemelve
újra meg újra finognom kellett,
a szükség előjátéka, s rossz az utójáték,
gyakran patyolatalásomba ereszték,
ideje már a vénséget csakugyan észrevennem.

Goneril, Regan, Cornelia,
levetkezem a szégyenérzetet,
atyátok, a titeket nemző férfiú,
kitárja most már összes szégyenét,
mert eljöhét a perc,
hogy rotyadékból kell kifürdetni őt,
nem lesz udvarhölgy, aki rá ne fintorogna:
igen, Lear királynak ez a legfőbb gondja.

Már most is fintorog, nézzétek e hölgyet,
pedig még nem tudja, mi váltja régi sorsom,
illik megelőznöm, amit már tudok.
Ép elmével, tudatom teljes fénysugarán
lépdelek előre, nemes Goneril,
nemes Regan, s te, nemes Cornelia,

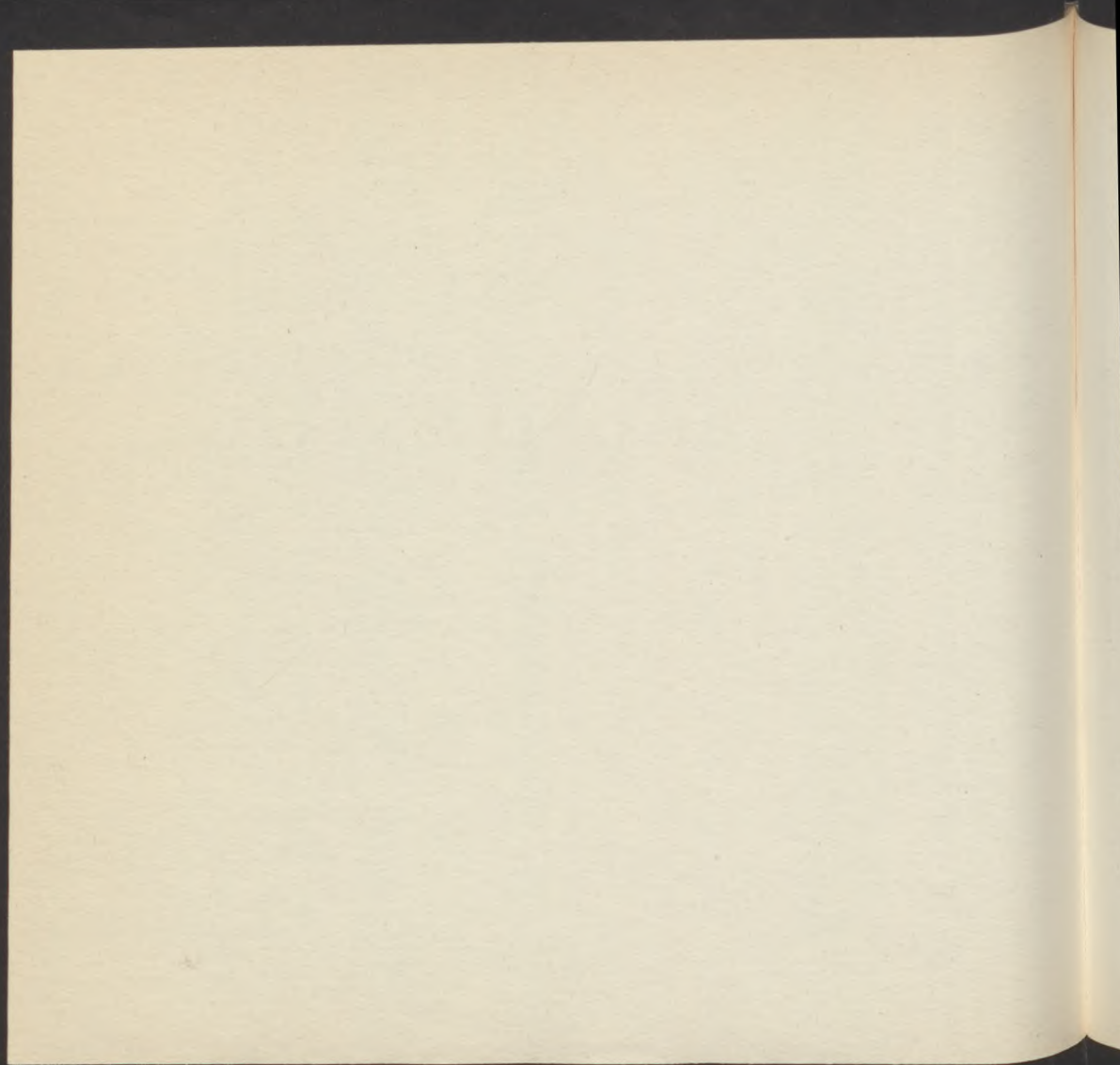
s jutok a vaskos kapuhoz, hogy kinyílódjék sarkig:
országom átadom.

Rajongáskutató lordjaim
tudatták velem, hogy mire jutottak,
melyik rész, mely hányad kit illet.
Nemes Goneril, tiéd egyharmada,
nemes Regan, a tiéd sem kevesebb,
nemes Cordelia, akit ugyanúgy szeretlek,
mint nemes Gonerilt, mint nemes Reganomat,
ugyanúgy egyharmad a tiéd,
ám alattvalóink a te egyharmadodat
nemes Gonerilünk szívébe vonták.

Viszem a zászlót, Anglia címerét,
elmegyek.
Bolondom, leghűbb alattvalóm,
vedd kézbe mind a kettőt,
a tenger szélére tűzd ki, rakd ki őket,
hogy falánk armadák visszahökkenjenek:
Lear király él, merev szikláival
a roppant vizet hasítja Anglia.

A TISZTASÁG AKARÁSA

REJTVÉNY ÉS KERESZT

Kiülök a ház elé olvasni,
s nem tudom, hogy miért vagyok vaksi.
Lapozok tétován, könyvek szerteszét.
Nyomaszt valami.
Esni fog, az égen baljós szürkesség
palahullámai.

Kézbe veszem a Petőfi-összest.
Milyen rémes, milyen ócska könyvtest!
Rossz papír, alig olvasható betűk.
De fiatalon,
rejtvényen nyertem, nincs nála gyönyörűbb
könyv a polcomon.

Petőfi négy sora volt a rejtvény,
s a nyertesek közt, ahogy rég szeretném,
a nevem olvasom. Végre sikerült.

Megtört hát a csend.
Igaz, hogy alul és kicsik a betűk,
ámde megjelent!

Egy irodalmi lapban! Azután a posta
a jutalmat csakugyan meghozta.
S én most ezen az únott reggelen
azt a teljeset
olvasom. Újra itt van a rejtelem.
De ki fejt meg?

Már-már azt hisszük, semmi titka.
Már-már azt hisszük, ki van nyitva,
de váratlan, egy unalmas reggelen
    eljön a csoda:
egy szenvedő kis faluban itt terem
    búvó mosolya.

Még most is mindenre fölhatalmaz,
még most is, amikor minden aljas,
kibújik törvény, rend nyűgei alól.
    Ha beszélni kezd,
egy időben hátra és előre szól.
    Rejtvény és kereszt.

A LEKTOR CERUZÁJA

„Jav. köz.” –
a titokzatos lektor ceruzája
a régi kéziraton
az egyik vers fölött.
Mit javítanék?
Mit javítsak ki végre-valahára?
Szoruljon be végleg a vasék
a görcsös tűzifába?
Inkább húsz fok,
mínusz húszfokos jövő,
mely javítva se megy alább ennyinél.
Ha itt a tél, hát legyen itt a tél,
javítva nem közlünk, ha már hull a hó,
évszakot, jeget, zúzmarát.
Kijavítja talán a tavasz?

Nem vágok még egyszer az ékre,
hogy gipszbe rakassam könyékig a verset.
A biztosító mit fizet? Köszönöm.

Ó, régi bájok, régi évszakok!
Csuklóig sínben gépelek.

A RÉGI SZÉP IDŐK

Hol van a régi szerkesztőség?

Az árkus, a ténta?

Hol, aki eljött üstökösként:

a vézna poéta?

Hol van a kávéház, a Pilvax?

Hol a divatlapok?

Obernyik, Degré, Pákh, az ifjak?

A fortélyos Vahot?

Hol csevegnek, ha iszogatnak,

ha napjukból telik?

Hol rostálják az irodalmat,

a szalon verseit?

Hol a jövődő fénye, népe?
Hol a forradalom?
Hol van Arany és Toldi képe,
mely ikercsillagon?

Kik vállon hordták, a diákok?
A *most* meg a *soha*?
Hol nézett szerte, aki látott?
És hol volt a haza?

Hol van két szava, az a kettő:
szabadság, szerelem?
Mindegy, hogy bronz vagy kifeslett kő,
nekünk már idegen.

A régi szép időket élném,
a mai veszve van.
Lehetnék költő, azt remélném,
időtlen, kortalan.

ÁHÍTAT

1.

Mint tiszta patakból a tiszta kavicsot
asztalomra papírnyomtatóul,
áhítattal emelem magasba Babitsot,
azt a versét, amelyben a hó hull.

Csak őt áhítom, ha esni kezd a hó
lankadatlan, puhán és pehelymód,
csak ő tudja, ő, az egyedül való,
aki egykor maga a delej volt,

elénekelni, milyen a havas kert.
Az ő hava hullik, övé a hóesés,
ha hó födi a városban a flasztart,
az ő keze hinti, mert övé már a kéz.

Ezen a világon csak egyetlen világ
van, amelyet egyedül ő teremtett,
az ő fái azok a hó ülte kerti fák,
s milyen messzi csöndesség ered meg!

2.

Hogy lenne néma, aki Ninivében
kiált a bűnök, a rossz ellenében?
Az Úr elküldi újra szólónak majd
Ninive ellen, akit méltónak tart.

ALKALOM

Báthori Csabának

Kedves barátom, úgy áll a dolog,
alkalmi versre ritkán gondolok,
ilyesmire nemigen van idő,
se idő, se kedv nem bújik elő,

de most, hogy te írtál egy kedveset,
előáll az az unszoló eset:
a vers alkalmi versre ösztökél,
midőn Szilveszter, Újév összeér.

Ha lesz rá mód. Ha házimunka nem
szólít el, a kés, a petrezselyem,
a kicsinyes, a folyton zavaró
botrány, a köznapi tennivaló.

Elszólít, ámde visszazökkenek,
írok egy sort, de újra – rettenet! –
befognak ismét valamely ok miatt,
sűrű a nap, az ember nem szabad,

a dolgok foglya, tenni, menni kell,
a vers helye örökké az a hely,
amin túl már a végtelen semmi áll
a parttalan űr határainál.

Sorról sorra élek, bukdácsolok,
a vers, a becsvágy, a térd elkopott.
De ma talán sebesen, hirtelen
kevés csínnyel lekerekíthetem.

Mert van még mit lekerekíteni.
Idenéznek a vers csillagai.
Shakespeare, Hölderlin, Rilke idenéz:
kerekítsük, ami még nem egész.

ÚJÉV

Csak úgy dőlt, özönlött a sok lap!
Szinte több
volt rájuk írva azzal, hogy csak
egy örök,
egy régi, rendületlen mondat.

És mennyi hó volt a lapokon!
Friss csapás,
egy lucfenyő szárnya, egy orom,
egy bogáncs,
mely pillogva, kényesen borong.

A lapok ezt hozták: a havat,
repülést,
nem a botladozást, nem a vak
cipelést,
a sárban a kint – jó szavakat.

S most az új esztendő fiatal
reggelén
van égi hóeséshozatal,
küldemény:
roskad a földre mélyen a gally.

A TISZTASÁG AKARÁSA

Amikor elhagytuk a szőlőhegyet,
ahol nemcsak bor akadt bőségesen,
többféle rövidital is, rum, törköly,
de főleg szilvapálinka, és már mindannyian
kissé tántorogva botorkáltunk a völgybe,
a falu kastélya felé,
amely mindannyiunk szálláshelye volt,

ő mindenkinél rosszabbul vette a lépést,
a lába minden mozdulatra összegabalyodott,
amelynek láttán két nő kezdett gondoskodni róla,
az egyik rögtön karon fogta, a másik is odahajolt,
hogy karon fogja szintén, amit amaz féltékenyen
ugyancsak rosszal, egyszóval összevesztek rajta,
végül egyik sem kerekedett fölül,
békét kötöttek egymással,
jobbrol és balrol támogatták,
amire valóban, förtelmesen rá is szorult,

nem rókázott ugyan, de zilált volt mindene,
onnan már jó ideje kizuhant,
ahol őt még önmagával azonosnak
lehetett volna hívni,
inge kicsúszott a dereka fölé,
a nadrágja csupa lucsok volt,
a vizeletét már nem tudta visszatartani.
Elroncsolódott, s ez a bábu egyszerre megszólalt:
– *Csak ne volna annyira bűdös!*

Eszerint még a pálinkánál tartott,
az előzményhez tért vissza aggodalmasan,
legbensőbb gondja tárgya buggyant ki belőle,
rosszallotta az ital jellemét.
Megadta magát a sorsnak, akarat, érzéklet, morál,
minden elpárolgott már belőle,
egyetlen mozzanat ült eszmélete alján,
a fogalmiság végső maradéka, az érdemi rész,
amiért idáig jutott, amiért úgy cselekszik,
hogy elérje a lényegiség tűhegyes fokát.

A közből való terítette le, az ital,
amelyre sohasem vágyik, esetleges,
szükségyszerűtlen, tisztátalan eszköz,
egészen másra sóvárog,
s milyen súlyos, gyötrelmes vesződés
mámorba jutni minden segédeszköz nélkül,
úgyszólván fogalmi úton,
minden anyagit lehántani hozzá.
A hajsza ugyan hiábavaló, de törekszik a jóra,
a tulajdonságok nélküli, a nincstelen szeszt,
az anyagtalanul hatót megtalálni egyszer.

Fájdalmában a részeg, elvetemült elme
a lényegre nyílt,
a motyogó mondat maga a tagolt,
artikulált szellem:
a mámor mocskon túli, tiszta akarása.

DOBOL AZ ESŐ

Bella István emlékezetére

*Dobol az eső Hogy esik
esik az eső reggelig
esik az eső hogy zuhog*

*Dobol az eső úgy dobol
vastag időnkön áthatol
átesik rajtunk az eső*

*Az idő széles üvegén
kopog az eső feketén
fekete sötét éjszakán*

*Mintha az ágyban te meg ő
fonódik egybe az eső
minden kis szála összeér*

Dobol az eső hallgatom
mintha ki kéne mondanom
amit az eső kibeszél

Senki sincs veled reggelig
üres a testeden az ing
ágyadon üres lepedő

Esik az idő hogy esik
véghetetlen reggelekig
esik a végtelen idő

A régi arcra rá ne nézz
a régi arcon más a méz
kicsit ikrás a régi arc

Esik az eső elesett
öreges vagyunk betegek
fáj a szoba a régi ágy

Esik az eső hogy esik
esik a vers is reggelig
esik a vers és el nem áll

Dobol az eső hogy zuhog
már a föld alól hallgatod
be van horpadva minden ágy

Akad talán számomra hely
a föld rögén egy lágy puhely
ahol az esőt hallhatom

ahogy dobol ahogy zuhog

ZUGLIGET

Idáig jár a villamos. Nincs tovább.
A kalauzlány csöngeti mosolyát.

Zugliget. Kaszárnya a Disznófő alatt.
A Fácános. Ott lakunk. Elég furcsa lak.

Ez a kollégium. Itt élünk negyvenen
minden hodályban ugyancsak vegyesen.

Bölcsészek, jogászok, minden tudomány
képviselve van, észben hát nincs hiány.

Csak dohányban, de ettől függetlenül
a Disznófőben este sör, bor is kerül.

Új nagykabátján a kollégiumig
jeges utakon húzzák le Utassyt.

A vaságyakon délig fetrengenek,
elmulasztják a menzán ebédjüket.

Se reggeli, se ebéd, se vacsora.
Hogy nem halnak éhen, maga a csoda.

Minden törvényen kívül áll Zugliget.
Ők is afféle renden kívüliek.

Mármint a jobbjai, mármint egyesek.
A hatvanas évek tövén így esett.

Rá is fizetnek, nincs vizsga, nuku.
A vasmű Ózdon miattuk szomorú.

Csak egytől ugyan, de az is épp elég.
Versbe tűzi a vasüzem életét.

Leírja egyszer, amikor visszatér.
És nem csitul a versíró szenvedély.

A Ráday utca végső színhelyünk.
Ettől ugyan a fejünk már le se csüng.

Mért is csüngene lányokkal odafönt?
A két nem egymásnak sokszor beköszönt.

Büntetni akart, de megjutalmazott
bennünket azzal, hogy idehalmozott,

összegyűjtötte Kiss Bencét, Utassyt,
Oláht, Pénteket, verseink szavait

az Eötvös Loránd Tudományegyetem.
Aztán szétszórta a világegyetem.

Az öreg visszanéz. A jó hetvenes.
Mert már jövőre, ha éri, annyi lesz.

Verset ír. Írok. Nincs már kollégium.
Csak a vers maradt. Mert aki rá nem un,

bárminek híján is örök igyekezet.
Azért volt minden zug, minden Zugliget.

UTASSY JÓZSEF EMLÉKEZETE

Meghalt. „Hát akkor mért ölik naponta”
kétellyel: költő? Műve mért nemes?
Máris árnyékok árnyékába vonta,
gyomok közé a másra szemfüles.
Olyan jó volt-e – kérdezi – költőnek,
ahogy mi valljuk, az ő hívei?
Már életében megölték. Így ölnek
naponta. És így ölünk egyre mi

is, mert a jók, a jók, a legkülönbek
azok, akiket annak képzelünk.
A többi? Így-úgy árasztja a földet,
de üdvözülni? A miénk üdvözült.
Mert táborokra vagyunk szétszabdálva
idő alól füstölgő ok miatt.
Ha valaki meghal, mintha meg sem halna,
nem siratja egyik a másikat.

Mindenki csak a magáét temesse!
Más halottját? A mű ma oly kevés.
Kenyérharc öröl, ez a bibi teste.
A költő sok, de túl csekély a pénz,
emiatt kapar a kurta manapság.
Sertés a lét, orrunkban drótperec,
s hogyha elvásik, újra ránk vasalják.
Jóság? Nagyság? Amire rámeredsz,

egészen más. Itt behorpad az érdem.
Meghalt. Csak a rögöket hallani.
Csak a rögöket minden költeményen.
Halljátok a rögöket hullani?
Mikor *volt miért*, annyira szerettük,
most megtagadjuk mindegyik szavát.
Haza? Szabadság? Átlépünk felettük.
Más idő van. Más szavak. Más világ.

LÁTOGATÁS

Sokan telefonálnak mostanában,
alighogy leteszem,
máris új saláta bomlik.
Azt kérdezik,
hogy vagyok, mi újság,
tehát a legfontosabb információkért
zaklatják pártom személyes elnökét,
s én örökös kampányom idején
a kérdést szívesen veszem,
s kifejtem álláspontomat.

Jó, hogy az embernek
ennyi jó barátja van hosszú évek óta,
s nem múlik el a régi intenzitás.
Hívnak, sürgetnek látogatnom őket,
az út arra rövidebb, mint tőlük énfelém.
Nehezen mozdulok ki innét, enlakomból,
de most végre csakugyan rászánom magam.

Nem lehet így élni, gubbasztva, csak itthon.
Hívjatok újólag tehát!
Csak néhány apróságot kérek,
aztán indulok.

Ne este nyolcra, nyolc óra egyre hívjatok.
A teába nem kérek kockacukrot,
kristállyal kérem: az aprót kedvelem.
Sárga csészébe, s kellőképp ívelt is legyen,
a pereme ne ugorjon ki erőszakosan,
a finom átmeneteket szeretem.
A tonettszék kínos emlékeket ébreszt,
rejtsetek el a leghátsó szobában.

És máris indulok hozzám
a nappaliból a konyhapult elé.

LÉPCSŐHURUT

Az ember félrehallja,
annyira gyermeki,
amit a szó harangja
először ver neki.

A gyerek ugyanígy van.
Ha lépcsőhurutot
hall lázasan az ágyban,
elméjén lecsurog,

s egy zugban fönnakadva
úgy kristályosodik
ki az a szó, olyanra,
hogy rögtön földerít.

A teljes tévedése
lesz az a variáns,
ép lesz ugyan, de mégse
az igazira látsz.

Ha elmúlik a láza,
félíg emlékezik
a doktor úr szavára,
a töredékekig.

A lépcsőhurutból így
lesz lépcsőhurut,
a lépcső csak valódibb,
amelyen legurult.

Ha ezt-azt félrehallunk,
ha kicsavarodik
a szó dereka, majd Jung
egy újat kanyarít.

A félreértett fákon
félrenyílt levelek.
A félreértést várom:
hogy végre értsetek.

EMLÉKMŰ

A halottak, az időtlen szívüek,
a föld alól kinyúlva
rakják föl sejtelmes emlékművüket,

a lényegrejtőt az álhű bronz helyett,
hogy bárki megtanulja:
nem élni üdvös, amit tudsz, meg ne tedd.

A HUNGÁRIA KÁVÉHÁZ

A kávéház, az óarany,
a Hungária szöglete,
töltőtoll, papír odavan,
itt a költőnek nincs helye.

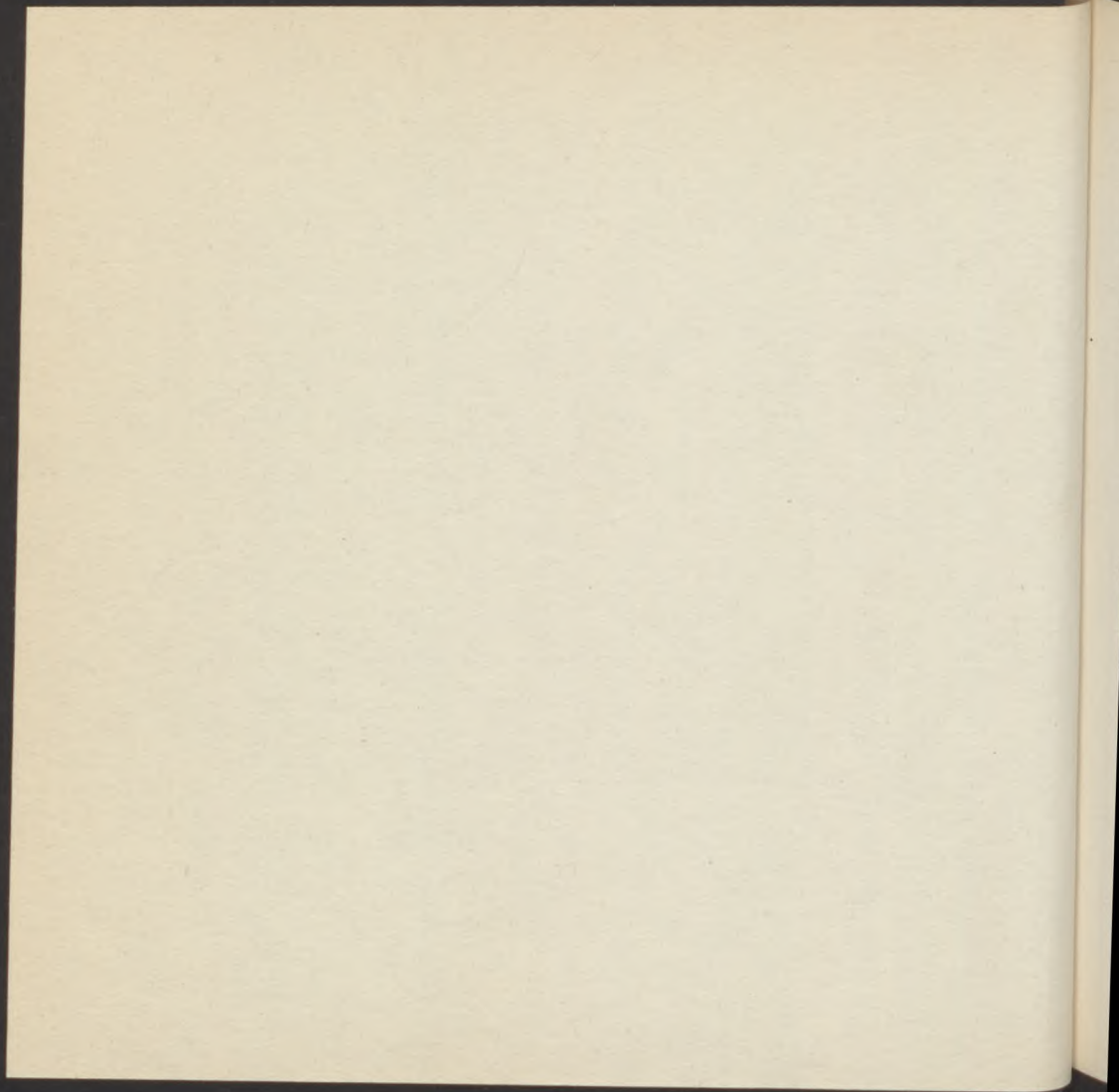
Költők nem ülnek szögletén,
hogya harminckét évesek;
születésnapra költemény
nem íródik itt réveteg.

Nem ülök én se szögletén,
mint réges-rég fiatalon.
Máshol ér ez a költemény,
s ma már egyéb az etalon.

Harminckettő elmúltam én,
közel a hetven. Különös.
Új költők, e toll unta vén
lassan már ég felé köröz.

ÓCSKA PONYVÁK

APOTEÓZIS

Dicsőség neked, töklevel,
te nagy, te halhatatlan,
tenyere istennek levél
a szükségben, a bajban.

Kapások jó papírja, te!
Ha kint a nyári délből
kukoricásban csüggene
lidérces, árva részem,

te most is úgy segítenél,
mint egykor, halhatatlan,
örök, isteni töklevel,
a szükségben, a bajban.

Elrejtőztem szemérmesen
a száraz tengerében,
gyorsan ért rám és hirtelen,
és elhessent a szégyen.

Sóvárgó tekintetemet
te kaptad el, és levél
segedelmem – a tenyered
már nyúlt is, te töklevél.

Úgy örvendeztem a te nagy,
lebegő levelednek,
ahogy Jónás a tök alatt
örült, hogy megpihenhet.

Úgy örültem én is a te
jóságos levelednek,
mint Jónás örült Ninive,
a bűnös város mellett.

Letéptelek, te töklevel,
bár tudvalevő, érdes
fonákodon borosta kél,
de színed már negédes.

Azon se vagy épp üde, lágy,
de hát ott az se nagy sor,
a szükség vékony fonalát
mind gombolyítjuk akkor.

Hersegve vontad szennyese
a tisztaságba ismét,
tudván, ha rajta túlesem,
majd fényre lépek innét.

Ó, ti városi boldogok,
ha jön majd a szorongás,
s fölétek inda kanyarog,
jut eszetekbe Jónás?

A prófétát mentette meg
a tudatlan töklevel,
az mentene meg titeket
is, ha jönne a veszély.

A töklevel megistenül,
ha dicséretét zengem,
röpül a mennybe, fölrepül,
és megdicsőít engem.

VADASKERT

AMI SÉRT

Megalázták az oroszlánt:
lőhusit adtak neki.

Ennek a nyafka ápolónak
a ló húsa *lőhusi*.

Nem az sérti, sért meg engem,
hogy lőhúst kell ennie,
kifinomult vágóhídon
a mészáros dönti le,

szabdálja amorf darabokra
a kivénhedt rossz gebét,
nem a fölismerhetetlen,
a *lőhusi*, ami sért.

Jobb lenne vad zűrzavarban
élve leteríteni
a vén párát, lassan-lassan
hússá isteníteni,

mint így, hogy egy-egy karéját
veti elé az álszelíd,
az édeskés ápolónő,
s a *husival* vétkezik.

De hogyha már így adódik,
hogyha már örökre csak
holmi vadaskerti látvány,
ne sértse azt, aki rab.

Egy ló szökik este a kertbe,
elázva, színelevenen.
Óriás szárnyai csüngnek
a kihűlő tetemen.

MÁJ ÉS LÁBSZÁR

Megalázták az oroszánt,
a szó bármilyen kicsi,
az a kicsi is gyalázza:
a *husi* – a *lóhusi*.

– *Lóhusit* kapott – gügyögte
a nő, aki eteti.
Így édelgett, s én szégyelltem,
hogyan ilyet mer mondani.

A *husi* mocskol, nem az, hogy
olyat marcangol, amit
helyette a tagló üt le
a végső pillanatig,

hogyan mire elé hajítják
a kivénhedt, rossz gebét,
máj és lábszár lesz belőle –
a *lóhusi*, ami sért.

Persze a száguldó prédát
volna ledönteni jobb,
a martalékot falni, falni,
a gnút, az antilopot,

de hogyha már így adódott,
hogyha idestova csak
holmi vadaskerti látvány,
ne sértsék azt, aki rab.

Egy ló szökik este a kertbe
elázva, színeleven.
Óriás szárnyai csüngnek
a kihűlő tetemen.

AMI MOCSKOL

Megalázták az oroszlánt,
a robusztus, nagydarab,
az egyetlen tömbből álló
izomkolosszus vadat.

Csupa erő, csupa szikla,
izom, ín, rost, hústömeg,
jól kigondolt, oszthatatlan
mindenség, a testi egy.

Húsrá van, húsrá ítélve
örökre, húsrá, ezért
a les, a rettenetes fog
emiatt ontja a vért.

Emiatt dönti le, fojtja
meg minden áldozatát.
Nem a hitükért lakolnak,
nem azért szökken a láb.

Húst kell ennie, s a ketrec
elzár a préda elől.
Nem ugrik, nem üt le, nem fojt,
helyette más, aki öl.

Odaveti ápolója
napi adagját, a húst,
nekilát, és már nem érzi
a súlyt, amint odasújt.

Lóhúst fal, részt az egészből,
eltűnt a húsban a ló.
S: – *Lóhusit* kapott – nyafogja
a negédes ápoló.

A *husi* mocskol, nem az, hogy
olyat marcangol, amit
helyette a tagló üt le
a végső pillanatig,

hogy mire elé hajítják
a kivénhedt, rossz gebét,
máj és lábszár lesz belőle,
a *lóhusi*, ami sért.

Úzni, a száguldó prédát
volna ledönteni jobb,
a martalékot falni, falni,
a gnút, az antilopot,

de hogyha már így adódott,
hogyha idestova csak
holmi vadaskerti látvány,
ne sértsék azt, aki rab.

Egy ló szökik este a kertbe
elázva, színeleven.
Óriás szárnyai csüngnek
a kihűlő tetemen.

KUBISTA KÉP

Csupa erő, csupa szikla,
izom, ín, rost, hústömeg,
élet, halál, oszthatatlan
mindenség, a testi egy.

Él, de kivonták belőle
a fényt, mára csupa árny,
az árnyban is csak az árny van,
csak a magtalan hiány.

Önmaga látszata, párlat,
már nincs is áldozata.
Más a mészáros, a tagló,
csak álom a zebrapata.

Mire a kőre hajítják
a kivénhedt, rossz gebét,
máj és lábszár lesz belőle,
akár egy kubista kép.

Egy ló szökik este a kertbe,
csupa fény, színeleven.
Óriás szárnyai csüngnek
a kihűlő tetemen.

A LÓHUSI

Megalázták az oroszlánt,
a szó bármilyen kicsi,
az a kicsi is gyalázza:
a *husi* – a *lóhusi*.

– *Lóhusit* kapott – gügyögte
a nő, aki eteti.

– *Lóhusit* kapott! – a némbér
még ezt képes mondani.

A *husi* mocskol, nem az, hogy
a lovat kéz üti le,
a mészárosé, s ragadozni
nem fog már sohase,

hogy mire elé hajítják
a kivénhedt, rossz gebét,
máj és lábszár lesz belőle –
a *lóhusi*, ami sért.

Persze a száguldó prédát
volna ledönteni jobb,
a martalékot falni, falni,
a gnút, az antilopot,

de hogyha már így adódott,
hogyha idestova csak
holmi vadaskerti látvány,
ne sértse azt, aki rab.

– A *husit* a cicuskádnak!
A hús a húsért húst eszik.
Vigyázz, a te *husikádra*
még fenheti körmeit!

A RAB VADASKERT

Megalázták az oroszánt,
megaláztak engem.
Megaláztak, mert a foszlányt
kell örökre ennem.

Megalázott a vadaskert,
mert a rácsa bennem.
Mintha tágas lenne, az, mert
fű, fa, csupa kellem.

Csupa kellem, de a fű-fa
derűje hamisság,
rács a fűnek vékony szála,
a fák szűk kalitkák.

Nem tudok már messze menni,
rabbá kellett lennem.
Az vagyok már, vadaskerti
keringő a kertben.

Úgy eszem csak, ha etetnek,
úgy etetnek engem.
Nem választom, mit eszek meg,
a koncot kell ennem.

Szabad madár, szabad élet,
rabbá kellett lennem.
Ifjúságom, azt az épet
rabbá kellett tennem.

Hogyha ép volt, de nem volt ép
tágas ifjúságom,
nem ép, nem szép, hanem rossz kép
volt a tágasságom.

Vadaskerti oroszlánná
lettem, kellett lennem,
fára futó borostyánná,
azzá kellett lennem.

Fára futó borostyánná,
élő rúddá lennem,
rács mögötti oroszlánná
kint a vadaskertben.

Megalázták az oroszlánt,
megaláztak engem.
Szabadságom elorozták,
szabadíts föl engem!

Szabadíts ki, rab vadaskert,
tégy szabaddá engem,
kint az erdő, bent az embert
tedd szabaddá bennem!

A CSÖDÖR

Hatalmas, fekete, sötét.
Irdatlan erő.
A nyeregben kislány ring
hevülő, szűzi, büszke testtel.
Most gyűri le örökre a hímet.
A csődör körbe-körbe jár.
Egyelőre még szíjon, vezetéken,
aztán elereszti az oktató,
maga is lóra ül,
kiléptetnek az útra.
Már a kislányé az irdatlan erő.
Eltűnnek túl a sarkon.
Elhal a patadobogás.
De egyszer visszatérnek.
Menyasszonyi fátyol úszik az enyhe szélben.

A TÁMADÁS

Mindent elesznek előlünk a kertben.
Szánk elől veteményesünket,
szemünk elől a virágok szirmait.
A bőség, a jóság, a szépség egyre fogy.
Csonkok, csutakok merednek fölfelé.
Hulladékon hálnak, teraszon terpednek el.
A végsőre vágynak, a küszöb sínje is túl kevés.
Nyúlnak, vonszolódnak
nehézkésen, lassan, kimerően,
mind előrébb a cél felé,
amelyet egyelőre még mi sem ismerünk.

Sehol a régi, a meghitt,
amelyre még akadt
egy-két nem barbár, finom ellenszerünk.

Újak fekszenek rá a tápázkodó szálra,
hevernek az étken,
a lélek gerezdjein,
s reszelik kövéren, letéphetetlenül.

Nem rendül meg a kert?
Nem hasad ketté a mákgubó?
A meteor mindig megbicsaklik,
ők beleálltak rezegve a Földbe.
Vonulnak rajta, máris túlontúl közel.

ESERNYŐ

Csüngő feje
a föld fele

hajol, megint
komoly, szelíd.

Mint betekert
zászló se leng,

ő se feszül.
Felhőtlenül

fénylik az ég,
kéklik az ég.

Nem kell neki
megvédeni

záporosó,
zuhé elől

a fej felett
arcot, kezét.

A fogason
csüng a vason

haszontalan
dologtalan,

mint a fakó,
vén lobogó,

ha leszedik,
föltekerik,

s új ünnepig
hevertetik.

Kint már dörög,
villám sűrög,

eső csapong,
ömlik, zuhog.

Ami hajolt,
magasba ront,

fölénk feszül,
átlényegül,

míg zsarnokul
csattog, vonul

kövön, tetőn
fenyegetőn

a ránk verő
záporosó.

Aki csak él,
záporban él,

a napsütés
olyan kevés.

De a világ
annyira tág,

ami ma rend,
mit sem jelent.

Ázott bőrünk
levetkőzzük,

újat szab ránk
a szabadság.

SZAVAK

Már nem tudja mondani,
amit akarna mondani,
már nem tudja elmondani,
amit el akar mondani,
már nem tudja kimondani,
amit ki akar mondani.

Szétmállanak a mondatok,
nem állnak össze már sehogy.
Mintha dadogna, s nem dadog,
nem az a baj, hogy áll a bog,
hanem az, hogyha szólni fog,
akkor se tudja, mit susog.

Akár a rőzsét, úgy szeded
ajkáról azt a keveset,
amit hullongva elrebeg.
Értelmét hosszan keresed,
mire így vagy úgy megleled
hangjaiban a teljeset.

Megállt benne az akarat,
mire egy szó, ha kiszakad
ajkán egy ép ha kifakad,
Isten tudja, hogy azalatt
jár-e még benne a tudat?

Mióta, már mióta vak!
Mióta már csak hangokat
lát a világban! Boldogabb,
mint én, aki nézi csak,
időnk ujja mint hajtogat
ó lapra épp ily sorsokat.

Nem lát és beszélni se tud.
Nézed, és látod, elaludt.
Mi őrzi? Csak egy puszta zug.
Őszinte minden és hazug.
A malom öröl, egyre zúg.
Néma lesz minden földi út.

ÓCSKA PONYVÁK

„Emlékek, kicsi ólomkatonák”

(József Attila)

Ó, ti régi, ti sárga füzetek,
ócska ponyvák, hogy elbűvöltetek!
Rettenthetetlen kovbojok, ti hősök,
igazságosztók, ma is elbűvöltök.
Csak még egyszer ha életre kelnétek,
kapnátok lóra, suhogna a lasszó,
az volna csak az igazi kakasszó,
melytől a vén is hirtelen fölébred,
pisztolyt ránt, rúgdat, az időbe sarkall,
s veletek együtt messze-messze nyargal.
Butuska mesék hírhedt hősei,
kovbojok, gyertek újra küzdeni!
Ti, jó szívűek, ti rettenthetetlen
tiszták, jöjjetek, óvjatok meg engem!

VIGASZ

Intést kapunk a Földtől hirtelen.
Fájni kezd a térd,
hasogatnak csúnyán a visszerek.
Megállunk a járdán,
habár csak néhány pillanatra,
s talpunk alól
a rög szűrte balzsam,
a jótékony vigasz
a nyűglődő testbe máris fölszivárog.

Az ünnep üdve is efféle vigaszunk,
az idő egy helyén kissé elidőzünk,
egész a lélekig fölszivárog
a jótékony vigasz,
végre egy kicsit
elillan a nyilallás belőle.
Van tehát medicina rá.
Taníts gyógyulnunk, idő jó helye,
írd föl, hogy mit szedjünk ellene!

Ha ezt a nemes receptet kiváltjuk,
s lábadozunk ismét,
előretartunk, elkapni járatunkat,
amely ilyen-olyan céljaink felé visz.
A cél ha bármi, de megnyugvás, derű,
a nem lévő edényét megtelíti,
a mérce jó, épp annyi fér bele,
amennyi egy életre elég.

S ha a térd ismét fájna
görgőivel új léptet emelni,
állj meg és szivárogy a földbe
(vigaszul)
a szennyes betonhéjon át.

EGY PAPAGÁJ ELHULLTÁRA

A két kis papagáj nem volt
egymással szinkronban.
Életük más-más ütemre járt.
Délutánra elpusztult a zöld.
Tegnap még billegett az ágon.
A sárga él, a zöld pedig
merev tollcsomó a kalitka alján.

Egyikünk meghal, a másik él tovább.
A zöld vagyok? Esetleg a sárga?
Meddig kopogok a kis kölesmagon?

A kérdés régi, sőt mi több, régies,
hogy nem új, készséggel elhiszem,
elismerem, sőt mi több, tudom.
De nekem élni mégiscsak új volt,
én éltem, cselekvőnek véve,
én éltem, és ha meghalok,
új lesz, különös, egyedi, ami megtörténik.
A kérdés új tehát: mire készüljek előre?
Meddig kocogtatom a porcelántányért?

A kis csőr tegnap még kopogott.
Tegnap még voltam, emlékszem rá.
Ma meg a padlóra zuhantam?
Mikor hazajössz, nézz tüzetesen körül,
hogy nem kell-e kidobnod újságba tekerve
a lenti kukába.

IMPROMPTU

Nem ízlik már a cigaretta sem,
ahogy ülök este a teraszon.
Vacsora fő, fődögél odabenn
ezen az enyhe őszi tavaszon.
Arra várok farkaséhesen,
hogy végre majd föltáldjam
nem túllontúl előkelő
vacsorám, a paprikás krumplit.
Egyedül vagyok a végeken,
először jó volt, de már untig
elég
a végeken a vég nélküli vég.

A magányt unni kezdem lassan.
Először jó volt az étel:
fogyasztani a nem zavart időt.
Faltam, haraptam, egyre faltam,
de elrontotta a gyomromat,
hogy már tegnap, hogy már tegnapelőtt
óta egyedül ez az ingyenc szabadság
az egyetlen eledelem.
Ki is rókázom édességeit.

– Jöjjön a keserű!
Aki zsörtöl, pöröl, zsémbel,
hogy összerúgom a szőnyeget,
sarat hordok be, összeszid,
azt se bánom, a szuverén lét
most már túlon túl émelyít.

SZÜLETÉSNAPI AJÁNDÉK

A tárgy romlása, bármié, rejtett akció,
hogy mérjem föl, hogy éppen mi megy tönkre,
hogy ismerjem föl a tárgyak tudatát?
Nem tud meglepni olyannal a fiam,
amely teljessé tenné az életem.

Most egésznek érzem, most nincs
úgynevezett *szükségem* semmire.
A többi, a szükségtelenen felüli ajándék,
a célszerűtlen, mind csak rápakolás.
Még egy holmit a teli bőröndbe?
Térdeljek rá, hogy kinnal becsukhassam?
Nem akarok négy inggel utazni,
két öltönnyel, három klasszikussal.
Minek a szépség, a művészet inge?
Egy inggel kevesebbet erre az útra is!
– Fiam, rád bízom, sajnos, hogy mit veszel.
Nagy bajban vagy, de hát nem segíthetek.

A VÉR ÉDESSÉGE

Túl édes a vérem,
édeni, pedig
nem élek kenyéren,
az is édesít.

Nem tudom, mi történt,
mit művel a test,
zsarnokian, önként
jön ez a kereszt.

Simán az öregség
ördögi csele?
Hogy már múlni tessék,
itt az ideje?

És már kicselezni
sehogy sem lehet?
Volt életem, ennyi,
éltem eleget?

Szememnek romlása
közelít felém,
lábam rothadása
bűzhödik belém?

Vakon tapogatnám
(láttam, hogy milyen)
betevő falatkám
mindig rossz helyen?

Katonákat tesznek
tányéromra majd?
A sötétben veszteg
hallgatom a zajt?

És hiába lesném
titkon kebledet,
tekintetem elmém
játékán lebeg?

Te, aki szemérmes
vagy, most ezután
nyugodtan vetkőzhetsz,
nem kell parván?

Magas vércukorszint
ilyesmit jelez.
Testem, a rossz mócsing
rémessége ez.

Minden mozdulattal
édesebb a lét,
a hulla is azzal
veszi kezdetét.

Édes hullaszagban
oszlik a tetem,
tehát oszlom lassan,
kínkeservesen.

A vérem az édes,
nyálam keserű,
a vér az epéhez
kevergő nedű.

Látok fönt az égen
olyan keselyűt,
melytől lebegésem
egyre keserűbb.

A torkomban csapdos
az a keselyű,
csúnya csőre vaskos,
dögleheletű.

A keserűségre
hol a készülék,
hogy bennünk megmérje
pontos erejét?

És amit meg kéne
mérnie, magunk,
mutatja-e mérce,
hányadán vagyunk?

Hol a digitális
világ műszere
megmutatni máris,
mi a hű jele?

Jó mérce, minőség,
harmónia, kedv
kéne, hogy betöltsék
testem-lelkemet.

Naponta ne mérjem,
ami most vagyok,
tudatlanom, végem
rajtam is kifog.

KARSZÉK

Az öreg széken viselő nő
ül, a haját szárogatja.
A fürtöket a süvítő hő
emelgeti, röppenti fel.

Nyikorog az öreg karosszék,
nagyapám apja faragta.
Nyolcvan éve? Ki tudja? Most még
moccan, mozdul a vén eper,

a kézmű, mint féllábú, rokkant
nagyapám alatt. Vigaszra.
Most is csikordul, újra roppan,
mint bölcső, melyben új teher.

Meg-megreccsen, jelzi a vén szék,
hogy futja még akaratra.
A sarokban állt, mind lenézték,
puszta kegyelet tűrte el.

A napfényben áll, feleségem
haját a hő kisodorja.
A feleségem ül a fényben.
S év múlik, ezer, sok ezer.

Mennyi, de mennyi éve ennek!
Megszült, meg is halt azóta.
A hajszárító hője dermed,
a hajfűrt hamu, akár a test.

Az öreg karosszék szobámban
jelekkel van teleróva.
Nyikorgó vénség a homályban.
A temetőben egy új kereszt.

HORIZONT

Sohase tört egészre,
csak a részleteket
akarta vinni végbe
a teljesség helyett.

A részletekre látott,
de az is érdeme,
mert hogy lett volna máshogy
értelmes élete?

Udvar a horizontja,
a kertje zárta le
a láthatárt, naponta
ott folyt az élete.

Esténként távolabbra
dobta a katapult,
de elbóbiskolt rajta,
álmosan ágyba bújt.

Fölkapcsolta a lámpát,
egy kicsit olvasott,
esténként visszavárták
a zizegő lapok.

Mindig csak részletekben
olvasta a regényt,
pihent a végtelenben,
mire végére ért.

Nem bírt egésyre törni,
de minden részlete
heroikus volt, hősi,
töredék élete.

A MOZGÓLÉPCSŐ

Anyám kisvárosban él, ahol még nem is buszozik,
gyalog teszi meg az utat a távoli boltokig,
nem ül kerékpárra, csak ó módon gyalogol,
kezében kosár, amely minálunk garaboly,
útját a lámpák hármass csillagai
nem szokták sehol megállítani,
alig van zebra, ha piacra, legmesszebbre megy,
óvják a gépkocsik az öreges lépteiket,
mindenki ismeri, alig akad a városban idegen,
kérdezgetik tőle, hová tart ily kora reggelen,
nyugodtan jár-ke, szeldesi mára a holnapot,
nem retteg, nem éri szokatlan, rossz dolog,
nem nyüzsgő tömkeleg, a járda nem téríti ki,
minden hajlatát, kövét ízről ízre, régóta ismeri.

Aztán gondol egyet, bár sosem vonatozgat,
nekivág a messzi, lassú horizontnak.
Látni akarja legalább egyetlenegyszer, hol lakik,
hogy megy élete fiának, új sorsa mire, merre nyit?
Reméli, jóra. Fia, új menyé várja az állomáson,
karon fogva viszik, s intik, hogy mire vigyázzon.
- Alig bírnak a torlódó dagályon hármában áthatolni,
akár a moziban, az áradat annyira valódi.
Egymásba fogóznak, hogy el ne sodródjanak.
Metróra szállnak, most jön csak a legvadabb pokol,
a mozgólépcső surrog, ömlik az irdatlan gomoly
valahová alá és nem áll meg egyetlen pillanatra sem.
Hordja a mélybe a rengeteg idegent a lépcső.
Jaj, ha elzuhanna, de már sóhajtani késő,
viszi a lába, viszi öntudatlan,
már hömpölyög az árvíz, hogy fulladozzon abban.
A végtelen szalag hirtelen elkapja,
hátradől, s ajkán jaj szakad a jajra,
de mire a sóhajt kétszer kimondaná,
már viszi a zuhatag, viszi a föld alá.

Nem is volt szörnyű, mondja majd odalent,
fogtok ti még látni nem holtat, elevent.
Hát túléltem ezt is, majd otthon elmesélem.
De hogy így történt-e, arra már nincs tanú.
Hány halottak napján újult a koszorú
azóta a sírján! Ismerős, rokoni halottak
között meghitten ő is a földbe olvadt.
Belebotolt a sírba, fogtam, de eleresztett.
Szokatlan így járni, akárcsak Budapestet
a zord mozgólépcsőn, nem csoda, megbotolt.
Egymásba fogóztunk, a két sors összeforrt,
ám egy rossz mozdulat, s Kharón elragadta,
levitte a mélybe a sötét víz végtelen szalagja.

CSENDÉLET

Dunsztosüveg, celofánfény,
lekötve a láthatárral.
Rá egy gondolat békesség,
egy ághegynyi szűk madárdal.

A gyerekkor így nem romlik.
Volt-e benne, bármi zordon,
örök élet elegendő,
hogy el sohase romoljon?

Nincs ecetje? Nincs penésze?
A láthatár nagy gyűrűjét
hogyha lesodrom majd róla,
édes ízét, szép derűjét

rakhatom-e tányérkába,
hozhatom-e tielétek?
Nincs ecetje? Nincs penésze?
Íze hossza édes étek?

El van téve a gyerekkor.
Éppen olyan örök meggyszem,
mint amilyen anyámé volt,
amely most is tálba serken?

El van aszva, zsugorodva,
akár az elmúló csillag,
amely mikor elenyészik,
örök feketébe fullad.

Üresség és nem üresség
marad a helyén utána,
guggol a zárt idő alján
múló csillagunk homálya.

A KÍN

Hogy fájlalta eltűnt eszközeit,
a kölcsönadott és vissza nem kapottakat!
Hogy epedt utánuk!
Ha pénzt adott kölcsön Sárközinek,
és Sárközi egyre bujdosott,
halogatta egyre adósságát kiegyenlíteni,
anyám zsörtölődését nem vette szívére,
még ő szabadkozott,
mentegette kedves emberét, Sárközit,
aki azon kívül, hogy szegény volt,
amit apám részvéttel mérlegelt,
sakkozni (sőt, mi több) jól tudott,
emiatt mindig védelmébe vette.
Szent volt a házban a sakk tudománya.

A tárgyak vissza nem térése
viszont fölöttébb nyugtalanította.
Egy tél elején kölcsönadta a káposztáshordót.
Már nem savanyított évek óta benne,
igazából, ha be nem vallva is,
csak a helyet foglalta elmúlt korok fölöslegeként.
Évek teltek el, s a káposztáshordó nem tért haza többé.

Nem szólt, nem kérte vissza, nem pörölt,
sötéten, csukott lélekkel magában fortyogott.
Végső évében is a hordót emlegette.
Mintha egy világot veszített volna el.
Nevetségesnek tartottam azzal az átkozott hordóval,
mégis kellő bosszút álltam érte.
A hagyatékából ama illetőnek
jóval áron fölül adtam el néhány apróságot,
amelyre már apám életében sóvárogva nézett.

A hordót, a kint én sem említettem
a szomorú adásvétel perceiben.
Láttam rajta, hogy meg is rökönyödne:
– Az Isten verje meg,
egyszer-kétszer használtam talán,
ha egy szóval mondja, hogy fáj neki,
rögtön visszapenderítem.
Különben szétesett, megette régen a szű.

Elmúlt,
ha ugyan elmúlik egy örökké gomolygó szenvedés.

RENDETLENSÉG

Rendetlenséget hagyni magunk után:
mosatlan edényt,
szétdobált ruhát, ki nem forrt jellemet,
töredékes ént,

gyávaságot, gőgöt, alamuszi bűnt,
szertehajigált
papírt, palackot, nők az intimbetét
véres moziját,

melyből kitetszik, hogy kiben, mikor is
érik a pete,
mikor lehetett volna, mert lehetett
volna gyereke,

de kilökte mind olyan gondatlanul,
    hogy most egyedül
keríti össze a test emlékeit
    hideg, rossz jelül,

hogy fiatalság, hormon, mind odavan,
    úgy élt hanyagul,
rendetlen otthonban, hogy az sose lesz
    se tiszta, se új,

a nőnek is késő, a férfinak is
    vénen, öregén
szöszökért dőlni, porolni egyet az
    ócska szőnyegen,

kiszellőztetni frissre a jellemet.
    Bár sose késő.

Vagy összerugdal mocskos lábaival
    vendéged, a végső.

PALLIATÍV OSZTÁLY

Édesem, te édes,
hang, te eleven,
te szólsz, te beszélgetsz,
te hallgatsz velem.

Édesem, te édes,
édes, édesem,
amíg testem érez,
az leszel nekem.

Te vagy az utolsó,
te vagy, te leszel
a végső, a zokszó,
hang nélküli jel.

Odakint a napfény,
mi meg idebenn.
Ketten egy karantén:
szeretet, szerelem.

Egyedül te szólalsz,
te vagy az utolsó
tükrön a fakó arc,
az az elmosódó.

A test már nem érez,
a nyelv már nem beszél –
lépj a fényre, édes,
keserű testemért.

DAMIL

*Aludjál hát, szép természet,
szép vagy mindig énnekem,
tudja isten, hogy mi okból,
szerelmem vagy, ünnepem.*

*Ünnepem vagy, szép természet,
szabadság vagy, szerelem,
mint hó alatt a szabadság,
ne dermedj hát mereven.*

*Aludjál csak, szép természet,
én is alszom nemsoká,
akit a nyár meg nem éget,
az eljuthat bárhová.*

Oly epedve szomjazom már
nyugodt, téli életem,
bízva bízom, jön, poroszkál
számárháton, ékesen.

Száraz öröm, keserű lé
oltogatja szomjamat,
nem korsóval, csak pohárral,
s egyre-egyre több a hab.

Metszd le róla, töltsd színültig...!
De hát nem panaszkodom.
Jobban fáj, ha térdem sajdul,
inkább azt veszem zokon.

Kimegyek a dombtetőre
kínnal, kínkeservesen,
damilszálon egy pacsirta
libeg-lobog messze fenn.

Játszom. Száll a papírsárkány.
El-elkap az esti szél.
Hideg ősz tart vékony szálon.
Vastag hóba ejt a tél.

TARTALOMJEGYZÉK

A szándék.	5

DIÓVERÉS

Dióverés.	9
Félhomály.	10
Ártézi kút.	11
Az utcaárok pocsolyája	14
Tizenhat csapás	16
A fruska.	18
A jótét mozdulat	20
Tettenérés.	22
Csavarmentet	23
Bűnbánat	25
Lassított film	27
A korai juhar	29
Hang.	31

A FELE ÚT

Intelem	35
Tetvészkedők	36
A Népszínház utca.	37
Várunk a villamosra	38
Magamutogató	40
A szelektív példázata.	41
A régi ház	43
Ügynökök vonulása	48
Királyok vonulása	52
Fellbach	53
A fele út	57
Selyemzsinór	59
Egy kivégzés jegyzőkönyve	63
Szekeresek	64
Az én Istenem	66

SHAKESPEARE-TÖREDÉKEK

A deli napfény	71
A jogar.	74
A horizontális prioritások értelmezése. .	79
Lear király búcsúja	84

A TISZTASÁG AKARÁSA

Rejtvény és kereszt	89
A lektor ceruzája	92
A régi szép idők	94
Áhítat	96
Alkalom	98
Újév	100
A tisztaság akarása	102
Dobol az eső	105
Zugliget	108
Utassy József emlékezete	111
Látogatás	113
Lépcsőhurut	115
Emlékmű	117
A Hungária kávéház	118

ÓCSKA PONYVÁK

Apoteózis	121
Vadaskert	125
A csődör.	138
A támadás.	139
Esernyő	141
Szavak.	145
Ócska ponyvák	148
Vigasz	149
Egy papagáj elhulltára	151
Impromptu	153
Születésnap ajándék.	155
A vér édessége	156
Karszék	161
Horizont	163
A mozgólépcső	165
Csendélet	168
A kín.	170
Rendetlenség	173
Palliatív osztály.	175
Damil	177

4175/13

Napkút Kiadó Kft.
1043 Budapest, Tavasz u. 4.
Telefon/fax: (1) 225-3474
Mobil: (70) 617-8231
E-mail: napkut@gmail.com
Honlap: www.napkut.hu

Felelős kiadó
Szondi György

Szöveggondozó
Kovács Ildikó

Tördelőszerkesztő
Szondi Bence

Nyomdai kivitelezés
Mt Gold Kft.

ISBN 978 963 263 253 7

Győri László azon az úton halad tovább, amelyen előző kötetében, *A szó árnyékában* elindult, amely pedig egész addigi pályájának bizonyos összefoglalása volt. Személyes lírát művel, az a személy, aki a versekben él, szinte kézzelfogható, magateremtő személyiség. Feltűnő, milyen sokszor idézi föl gyerek- és ifjúkorát, a pályakezdetén vele együtt indulókat, s milyen sokszor tűnődik az elmúláson, ami nem is

csoda, hiszen az idén hetvenéves. Azt írja egyik sorában: „*Csak töredék van életút helyett.*” Ez a verseskötet úgy szólván újabb töredék, újabb részlet, mozaik ahhoz, hogy mégse higgyünk egészen neki: ha végigolvassuk, mégis valamelyes teljesség kerekedik ki ebből az újabb verseskönyvből. *A tisztaság akarása* – mondja a cím. Letisztulni, lekerekíteni szeretné eddigi életművét. A címet így kell értelmeznünk.

1490 Ft

9 789632 632537

Verseskötetei:

Ez a vers eladó (1968)

Tekintet (1980)

Laposkúszás (1984)

Skandalum (1995)

Bizonyos értelemben (2002)

A szó árnyéka (2010)

GYÖRI LÁSZLÓ

A tisztaság akarása